

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre . . 10 kor. Félévre . . . 6 „	Szerkeszti: Dr. HOLITSCHER SZIGFRID budapesti kir. közjegyző.	Szerkesztőség és kiadó- ==== hivatal ==== Budapest, VI, Andrásy-út 9.
--	---	---

Tartalom. Az ügyvédközjegyzőség és a közjegyzők szerzett jogai.
— Az örökös bizonyítvány a Tervezetben. — Az osztály-
kivonatok díjai. — Felsőbirósági határozatok. — Közlemények.

Az ügyvédközjegyzőség és a közjegyzők szerzett jogai.

Irta: dr. Hevesi Illés, budapesti ügyvéd.

Az a mozgalom, amelyet a magyar ügyvédség egyrésze az ügyvédközjegyzőség behozatala végett megindított, nemcsak a közjegyzők részéről, hanem más helyen is úgy lett feltüntetve, mintha tisztára kenyér- és érdekharcz volna, amely tekintet nélkül a mai közjegyzők szerzett jogaira és érdekeire, az ügyvédség osztályönzését tartja szem előtt. A dolognak ez a beállítása teljesen téves. Mi, akik az ügyvédközjegyzőség eszméjét hangoztatjuk, épen nem a saját érdekeinket portáljuk, hiszen nagyon jól tudjuk, hogy az ügyvédközjegyzőség csak fokozatosan, az állások megüresedése szerint volna behozható és így ebből belátható időben csak igen kevés ügyvédnek lehetne haszna. Másrészt nagyon jól tudjuk azt is, hogy egy eszme felvetése és megvalósítása közé igen hosszú időköz esik.

Igy tehát önző érdekek kielégítésére való törekvést a mozgalomban az objectiv megfigyelő nem találhat. Hogy a közjegyzők szerzett jogait érinteni senki sem akarja, ez már a fentiekből következik.

Ugyancsak nem tör senki a közjegyzői intézménynek, mint olyannak vesztére.

Nem eltörölni, elpusztítani akarjuk a közjegyzői intézményt, hanem ki akarjuk terjeszteni annak áldásait a nép zömére, a lakosság azon rétegeire, amelyek ma a közjegyzői székhely távoli fekvése miatt az intézmény áldásait nem élvezhetik, hanem kizárólag a községi és közjegyzőknek, úgy alkotmányjogi és közigazgatási szempontból megengedhetetlen, mint a magánjogok megóvása és fixirozása tekintetében káros magánmunkálataira vannak utalva.

Ma Magyarországon a közjegyzők száma oly csekély, hogy a közjegyző a maga hivatását tulajdonképpen csak a lakosság egy csekély részének ügyelei tekintetében gyakorolhatja, nevezetesen azon rész tekintetében, amely a székhelyen, vagy a székhelyhez közel lakik.

A közjegyzői kerületek aránylag igen nagyok és így azokhoz nagyszámu olyan község tartozik, amely a közjegyzői székhelytől annyira távol esik, hogy a lakosság a közjegyzőt csak sok időbe és fáradságba kerülő költséges utazás árán keresheti fel. Ennek aztán az a következménye, hogy a nép eme rétegei lemondanak arról, hogy a közjegyzőt felkeressék és megelégszenek a jogtudatlan egyének megengedett zugirászatával, a községi jegyzők magánmunkálataival.

Ezekről a helyekről a lakosság tehát nem megy a közjegyzőhöz. Ha pedig valamely kényszerítő okból, pl. óvás felvétele végett a közjegyző maga kénytelen kimenni ezekre a helyekre, akkor fuvardíj és idővesztés címén aránytalan költségek merülnek fel, amelyekkel a közjegyző ideje és fáradsága tisztességesen díjazva nincs, amelyek azonban alkalmasak arra, hogy a magyar közjegyzői díjszabást, pl. a magyar óvást a külföldön hirhedtté tegyék.

A létszám egyszerű szaporítása és új közjegyzőségek rendszeresítése által ezeken a bajokon segíteni nem lehet, mert a vidéki közjegyzőségek nagyrésze ma is oly csekély jövedelmet hoz, hogy abból a vidéki közjegyző alig tud tisztességesen megélni.

Nem lehet a létszám kellő szaporítását attól sem várni, ha a perenkivüli ügyek arra alkalmas része a bíróságtól elvonatik és közjegyzőkre bizatik, mert ezeknek a kis helyeknek ügyforgalma perenkivüli ügyekben is meglehetősen szegény.

Ezekén a helyeken külön közjegyző meg nem élhet, csak úgy, mint ahogy a kizárólagos ügyvédi hivatás sem nyújthat itt életfenntartást, éppen a lakosság szegénysége, az ipar és kereskedelem fejletlensége és az ügyleti forgalom gyér volta miatt.

Ez az oka annak is, hogy e kis helyeken ma ügyvéd sincsen.

Igaz, hogy Magyarországon az ügyvédek száma túlságosan nagy, de ez a túlsok ügyvéd kizárólag a nagyobb helyeken székel. Magyarországon az ügyvédi naplónak és az ügyvédi kamaráknak statisztikai adatai szerint ma csak 517 olyan hely van, ahol ügyvéd lakik, ezek közül járásbirósági székhely 388. Így tehát olyan hely, amely járásbirósággal nem bír és mégis ügyvédi székhely, az egész országban nincs több, mint 129. Holott van az országban 1828 nagyközség és 10737 kisközség, amelyek közül 1000—5000 lélekszámmal bír 3625.

Ez a 3625 nagyobb község, amelyben ma sem közjegyző, sem ügyvéd sincsen azért, mert megélni egyik sem tudna, alkalmas volna arra, hogy ott ügyvédközjegyző letelepedjék. Ez a körülmény tehát, hogy e helyeken kizárólagos közjegyzői vagy ügyvédi funkcióból megélni nem lehet, ellenben a két funtkio párhuzamos jövedelme a tisztességes létfenntartásra elégséges lehetne, továbbá az a körülmény, hogy ügyvéd és közjegyző hiánya miatt ezeknek a községeknek és környéküknek jogi ellátásáról gondoskodva nincs, veti felszínre e két hivatás összekapcsolásának eszméjét abból a célból, hogy ezáltal a nép jogi igényei kielégíttessenek.

A két hivatás egybekötése az ügyvédközjegyzőség, amelynek eszméje tehát nem csupán osztályönzésből ered, hanem abból a törekvésből, hogy a nép mai elhagyatottságán segítsünk és a közjegyzői intézmény áldásait és az ügyvédi jogsegélyt az ország egész lakosságára kiterjesszük.

A közérdeknek nagy haszna volna ebből, mert a nép jogai nem maradnának abban a zürzavaros bizonytalanságban, amelyben azokat a községi és közjegyzők jogi tudása ma hagyja. Alkalmat nyujtana ez a rendezés egyrészt ezeknek az annyira káros jegyzői magánmunkálatoknak kiküszöbölésére, másrészt pedig arra, hogy a telekkönyvi szerzésre alkalmas okiratoknál az ügyvédi vagy közjegyzői kényszer behozatala által a mai jogbizonytalanság és rendtelenség megszüntettessék. Alkalmat nyujtana ez a rendezés arra

is, hogy Magyarország egy nevezetes lépést tenne a jogállam felé. Ha ugyanis minden ilyen községben állana a nép rendelkezésére egy ügyvéd, aki a jogokat magánosok és hatóságok túlkapásaival szemben megvédi és aki, mint közjegyzői jogosítvánnyal felruházott egyén kellő tekintéllyel is rendelkezik, akkor ez már magában is praeventive hatna mindennemű jogtalanság és a periferiákon annyira gyakori hatalmi túllépések megakadályozására.

Hogy általában egész Magyarországon ügyvédközjegyzőségeket kellene-e felállítani a közjegyzőségek helyett vagy pedig csak bizonyos helyeken, az külön kérdés marad. Legjobbnak látszik az a megoldás, hogy a városokban, amelyek nagyobb ügyforgalommal bírnak, megmaradjanak a külön közjegyzőségek, ellenben, a kis- és nagyközségekben ügyvédközjegyzőségek szerveztessenek, amelyek kerületeinek nem kellene nagyobbak lenni, mint egy mai körjegyzőségnek.

Természetesen, mint már említettük, a reform csak fokozatosan volna megvalósítható. A mai közjegyzők szerzett jogait sérteni, ellenük oly concurrens ügyvédközjegyzőséget felállítani, amelyek tőlük a jövedelmet elszednék, nem szabad. Általában akkor kellene csak az átszervezés terére lépni, ha egy közjegyzőség megüresedik, amikor aztán ennek helyébe lehetne megfelelő számú ügyvédközjegyzőségeket — városokban esetleg a külön közjegyzőség fenntartásával — felállítani.

A reformmal egyidejűleg természetesen eltiltandók volnának a községi jegyzők magánmunkálatai és be volna hozandó a telekkönyvi okiratoknál az ügyvédi vagy közjegyzői kényszer, mert különben az ügyvédközjegyzők sem találhatnának megfelelő jövedelemre. A jövedelem fokozására szolgálna a perenkívüli ügyek, valamint az örökösödési bizonyítványok átutalása is. Ez és a kettős hivatásból eredő jövedelemtöbblet módot nyújtana arra, hogy az ügyvédközjegyzők létszáma négy-öttszörte nagyobb legyen, mint a mai közjegyzőké és így a nép mindenütt megtalálná a maga közjegyzőjét és ügyvédjét egy személyben.

Ily módon az ügyvédség mai nehéz helyzetén is lényegesen segítené az ügyvédközjegyzőség, mert lehetővé tenné a decentralizációt és a kis helyeken való letelepedést.

Azok az érvek, amelyek az ügyvédközjegyzőséggel szemben a mozgalom felmerülte óta felhozattak, tisztán elméleti aggályoskodások. Hogy az ügyvédközjegyzőség bevált, azt mutatja a 30

milliónyi lakosságú Ó-Poroszország példája, amelyben már több mint 130 év óta be van hozva a majdnem kizárólagos és kötelező ügyvédközjegyzőség. Hogy Ó-Poroszország újabban a külön közjegyzőség rendszerére áttért volna, az a valóságnak meg nem felel. Semmi egyéb nem történt, mint az, hogy 1906 óta a nagyobb városok specialis igényeinek megfelelően kineveztek 28 külön közjegyzőt, kikből 15 Berlinre esik. Ugyanezen idő alatt kineveztek az országban több száz ügyvédközjegyzőt. Ennek eredményeként van ma Ó-Poroszországban 2011 ügyvédközjegyzőség (ezekből Berlinben 286) és 29 külön közjegyzőség (ebből Berlinben 15.)

Igy tehát Ó-Poroszországban ma a csaknem kizárólagos ügyvédközjegyzőség az uralkodó.

Hogy teljesen légből kapottak azok az állítások, mintha Poroszország az ügyvédközjegyzőséget el akarná törölni, azt még jobban mutatja Poroszország rajnai tartományainak példája.

E tartományokban, melyek 6 milliónyi lakossággal bírnak, a francia hódoltság befolyása alatt a francia közjegyzőség, tehát a kizárólagos külön közjegyzőség volt behozva, mely az ügyvédség és közjegyzőség összekapcsolását kifejezetten eltiltotta. Azonban az 1888. évi április 13-iki törvény a kényszerítő szükség hatása alatt (és ez a legjobb érv az ügyvédközjegyzőség mellett) azért, hogy a kisebb helyeken is, ahol a közjegyzői pályázatok sikertelenek maradtak és ahol ügyvéd sem telepedett meg, legyen közjegyző és ügyvéd, kimondotta, hogy oly helyeken, ahol erre szükség van, a két hivatás összekapcsolható. Ezzel az engedélyvel élt a gyakorlat és így találunk 1908-ban a 6 millió lélekszámú rajnai tartományokban 89 ügyvédközjegyzőt és 196 külön közjegyzőt.

Ez a példa mutatja legjobban, hogy az ügyvédközjegyzőség házagpótló és nélkülözhetetlen intézmény ott, ahol a nép jogi ellátásáról gondoskodni kívánnak és ahol az ügyleti forgalom csekélyebb sűrűsége a külön közjegyzőséget nem engedi.

Ha ezekkel a tényekkel és számadatokkal szemben a reform ellenségei olyan elméleti kifogásokra hivatkoznak, hogy az ügyvéd szerepe a megtorló jogvédelem, a közjegyzőé a megelőző jogvédelem, az ügyvéd nem alkalmas a közjegyzői funkcióra, mert megszokta az ügyfél egyoldalú érdekét tekinteni vagy az ügyvéd függetlenségének megárthatna a közjegyzői jogosítvány, akkor ezeket már eleve megczáfolta a 130 éves poroszországi mult. 130 éven át beigazolta az intézmény, hogy tud járni a saját lábán és

így az elméleti aggályok, melyek újszülött csecsemőként tekintik és aggódva kérdik: fog-e a baba járni tudni, nem fogja-e lábát szorítani a cipő, megsebezni a kavics, idejüket multák. Olyanok ezek az elméleti aggályok, mint amilyeneket a régi jó időkben a vasutak ellen felhoztak, amikor angol mérnökök napnál fényesebben beigazolták, hogy a lokomotív sima kerekei a sima síneken sohasem lesznek képesek a nehéz kocsikat húzni, azonkívül a vasúti töltések a nagy rázkódtatás folytán össze fognak dőlni. A bajor orvosi testület még azt is megállapította, hogy a vasút gyors haladása az utasoknak okvetlenül agyrázkódást, a nézőknek pedig valami *kergekört* fog okozni. A vasút azért mégis meghódította a világot.

A mi viszonyaink sokkal inkább hasonlítanak Poroszország viszonyaihoz, mint Franciaországéhoz, mely a külön közjegyzőség hazája. Franciaországra annál kevésbé hivatkozhatunk, mert ott az ügyleti forgalom oly sűrű, hogy abból körülbelül tizezer külön közjegyző élhet meg, míg Magyarországon csak 305 közjegyző. Amikor mi az ügyvédközjegyzőségnek akarunk híveket szerezni, azt nem azért tesszük, mintha tökéletesebbnek találnók a külön közjegyzőségnél, hanem a kényszerítő szükség hatása alatt, hogy a nép jogi igényei valami módon kielégíttessenek. Azt senki sem tagadhatja, hogy Magyarországon annyi külön közjegyzőség, amely igazán közel hozná a közjegyzőséget a néphez, fel nem állítható. Ezért kell átmenni a kis- és nagyközségekben az ügyvédközjegyzői rendszerre, míg a városokban a külön közjegyzők is kielégíthetik a szükségletet.

Hogy a reform sem a közjegyzők érdekeit, sem szerzett jogait, sem pedig az intézmény fennmaradását nem érintené, azt már kimutattuk. Most csak még azt akarjuk megjegyezni, hogy nem lenne ártalmára a reform a közjegyzőhelyetteseknek sem, mert míg ezeknek ma sokszor 20—30 évig kell várniok, amíg közjegyzőséget kaphatnak, addig az új rendszer mellett nagyszámú vidéki állás volna betöltendő és így vidéki ügyvédközjegyzői kinevezést gyorsan el lehetne érni. Viszont ezeken a vidéki helyeken a közjegyzői functionarius nem lenne pusztán a sablonszerű hitelesítésekre és óvásokra utalva, hanem módjában állana jogi tanácsát és képességeit más tereken, mint jogvédő ügyvédnek is érvényesíteni, amit a közjegyzői kar minden kiváló és képzett jogásztagja csak örömmel fogadhatna.

Az örököségi bizonyítvány a Tervezetben.

Irta: Dr. Szily Ferencz battonyai kir. közjegyző.

(Befejezés.)

II.

Az örököségi bizonyítvány kérdése.

Az örököségi bizonyítvány kérdését körülbelül az elfogadás kérdésével kapcsolatban letárgyaltam, arra az eredményre jutván, hogy a vélelmezett örökös fogalmának megállapításához örököségi bizonyítványra szükség nincs.

Itt csak az örököségi bizonyítványnak a Tervezet által contemplált constructiójára akarok kiterjeszkedni s kívánom kimutatni, hogy ezen intézmény constructiójára nézve is mennyire czélszerűtlen és nehézkes, melylyel szemben a kötelező hagyatéki tárgyalás intézménye, különösen ha az a közjegyzők önálló hatáskörébe utaltatnék, összehasonlíthatatlanul nagy haladást jelentene.

A Tervezet szerint az örököségi bizonyítványt az örökség nyílt vagy hallgatólagos elfogadásának kell megelőznie. Azonkívül el kell telnie az örökség elfogadásának vagy visszautasításának megtámadására kiszabott határidőnek, amint azt már fentebb fejtegettem. Ha mindez megtörtént, kerülhetne csak a sor akár hivatalból, akár kérelemre az örököségi bizonyítvány kiadására, mely csak úgy, mint a mai örökösödési bizonyítvány, *hirdetményi eljárás* mellett történhetné meg.

Mindehhez sok időre volna szükség, mert:

1. a hagyatéki bíróság az örökség hallgatólagos elfogadásáról csakis bizonyos nyilatkozattételre kitűzött határidő leteltének bevétele mellett, — s mivel a netán ismeretlen örökösök is figyelembe veendőek, — hirdetményi eljárás útján győződhetnék csak meg.

2. Az örökség elfogadásának vagy visszautasításának megtámadására szintén záros határidőt kellene kitűzni, ami — tekintettel a netán ismeretlen örökösökre — itt is csak hirdetményi úton történhetné.

3. Csak ha ezen határidők eltelték, kerülhetne a sor az örököségi bizonyítvány kiadására, mikor is szintén hirdetményi

eljárásra s újabb határidő kitűzésére volna szükség, melylyel a netán ismeretlen örökösök is jelentkezésre felszólíttatnak. Amíg tehát az örökös bizonyítvány kiadhatóvá válik, háromféle határidő leteltét is be kellene várni. Kérdem tehát: ez-e az az egyszerű és gyors eljárás, mely előnyben részesítetik a mai hagyatéki tárgyalás felett?! Hiszen ilyen módon félév is eltelhetik, míg az örökös örökös bizonyítványhoz jut, míg az ügy a kötelező hagyatéki eljárás és tárgyalás útján félannyi idő alatt is elintézhető, különösen ha a jövődő örökösödési eljárásnál figyelembe vétetnének azon egyszerűsítések, melyeket a „Közjegyzői intézmény reform“-ja című munkában javaslatba hoztam.

Ehhez járul, hogy a hirdetményi eljárás egyáltalán meg nem bizható jogeszköz, mert hiszen *senki sem olvassa el a hivatalos hirdetményeket*. Ezen a réven ugyan jogaik gyakorlása végett aligha fognak jelentkezni az örökösök, az ismert örökösöknek pedig esetleg nagyon is érdekükben állhat, hogy a még rajtuk kívül létező örökösöket be ne jelentsék, vagy pedig be nem jelentik merő tudatlanságból, mert nem is tudják, hogy van öröklési joguk. Ezzel szemben mennyivel megbízhatóbb a szóbeli tárgyalás, melynél a tárgyaló közjegyző közvetlenül érintkezik a felekkel, kikérdezi őket rokonsági viszonyaikra nézve s az öröklés kérdését velük minden irányban tisztába hozza.

S a Tervezet mégis azon az állásponton van, hogy a hagyatéki eljárás kényszerű igénybevételének esetei csökkentendők, mert a tárgyalás jelentékenyen *halasztaná* a hagyatékok lebonyolítását. Azt azonban nem mondja meg, hogy miért halasztaná? Egy oly emberöltőkre szóló munkánál, mint a polgári törvénykönyv, joggal várhatnánk alaposabb indokolást, annál is inkább, mert amint kimutattam, a Tervezet indokolásának nincs és nem is lehet igaza, mivel a jövődő örökösödési eljárást az alakiságok olyan békóiba zárja, hogy az a mai kötelező hagyatéki eljárásnál sokkal hosszadalmasabb lesz.

A Tervezet további indokolása, hogy a hagyatéki eljárás *megdrágítja* a hagyatéki ügyek rendezését. Itt bizonyára a közjegyzői tárgyalási díjakra gondol. Ámde itt is nagy tévedésben van. A nem jogtudós örökös — különösen ha tekintjük a Tervezet alakiságait, — akkor is kénytelen lesz hagyatéki ügyeiben, sőt *csakis akkor* lesz kénytelen jogi tanácsadó (ügyvéd, községi jegyző, a közjegyzőt ne is említsük) véleményét, közbenjárását kikérni,

ha a hagyatéki ügyek örökös bizonyítvánnyal rendeztetnek is. Az ügyvéd és községi jegyző sem dolgozik ingyen, sőt tapasztalásból állíthatom, hogy a jegyzők (ügyvédre nem is szólok) az esetek többségében az örökösödési bizonyítványok iránti kérvények szerkesztéséért s általában a hagyatéki ügyek rendezéséért *nagyobb díjakat szednek*, mint amennyit a közjegyzői tárgyalási díjak kitesznek. A *tárgyalásra* kerülő ügyekben pedig a félnek sem jegyzői, sem ügyvédi közbenjárásra rendszerint szüksége nincs, mert a közjegyző a tárgyalási díjért az ügyet nemcsak rendez, de egyúttal a feleket a szükséges tanácsokkal és felvilágosításokkal is ellátja, és pedig mindenestre sokkal szakavatottabb módon, mint azt bármelyik községi jegyző tehetné.

Érthetetlen, miért idegenkedik törvényhozásunk — mert nemcsak a hagyatéki ügyeknél, de mindenütt ez az irányzat észlelhető — a közjegyző közbenjárásának igénybevételétől. Sokkal szivesebben bizza ugyanazon hatáskört akár ügyvédre, akár magára a bíróságra, — sőt még a jogi dolgokban nem jártas községi jegyzőre is, — mint a közjegyzőre! Ha tehát a közjegyzői intézmény annyira ellenszenves a törvényhozás és a nagyközönség előtt, akkor minek azt fenntartani?! Ha meg a fenntartása szükséges, akkor jogos követelés azt hozzá méltó hatáskörrel felruházni, nem pedig hatáskörét folytonosan megnyirbálva, azt teljesen vérszegény, alsórendű intézménnyé degradálni. Teljesen indokolatlan állítás, hogy a közjegyző drága. Tessék a díjakat megfelelő díj-szabással szabályozni. A jegyző vagy ügyvéd sem dolgozik ingyen, sőt amint a tapasztalás bizonyítja, többnyire aránylag drágábban, mint a közjegyző. Mégis a törvényhozás nem elég, hogy a közjegyzőtől *ingyenmunka* végzését kívánja, mert hiszen a hagyatéki ügyek $\frac{1}{5}$ része ingyenes, emellett még hatáskörét is folyton szűkíti.

További indokolása a Tervezetnek, hogy a hagyatéki eljárás az örökösök vagyoni és esetleg családi viszonyait *indiscrete* feltárja. Én részemről nem tudok elképzelni olyan hagyatéki rendezést, ahol ezek a vagyoni viszonyok fel ne tártnának, hiszen épen ez a célja az egész eljárásnak, sőt a hagyatékok bevallását a pénzügyi szabályok egyenesen kötelezővé teszik. Úgyszintén kötelező a végrendeletek kihirdetése is. A vagyoni viszonyok feltárása tehát ép úgy szükséges a kötelező hagyatéki eljárás nélkül, mint amellet, a családi viszonyok feltárására pedig egyik esetben sincs szükség.

A hagyaték tárgyalása különben sem nyilvános, a közjegyzőt pedig a törvény hivatalos titoktartásra kötelezi. Képtelenség tehát azt állítani, hogy a hagyaték tárgyalása nagyobb indiscretióval járna, mint a hagyatékügyek bármely más rendezési módja. Békés elintézés esetén a felek ügyis maguk ügyelnek a discretióra, ha pedig összevesznek, legkisebb gondjuk is nagyobb annál.

További indokolása a Főelőadmánynak, hogy a hagyatéki eljárás *nagy kárára* lehet az örökösöknek. S itt felhoz egy példát, mely nem is ide vonatkozik, hanem arra a kérdésre, hogy a hagyatéki adós teljesíthet-e az örökös minőség igazolása nélkül? vagy pedig a birói letétbe helyezés által szabadul. Ugyanitt azt mondja, hogy az örökös bizonyítvány kiadása csak hosszabb idő elteltével történhetik meg, így a mai eljárás szerint örökös halálától számított legkevesebb három hónap múlva. Ha már most, így okoskodik, az örökösre például a kereskedelmi üzlet száll át s az üzlet adósai a fizetést az öröklési jog igazolásáig, tehát legalább három hónapig megtagadhatnák, illetőleg a pénzt letétbe helyezhetnék, az üzlet válságos helyzetbe juthatna, esetleg fizetéseit beszüntetni volna kénytelen. Az érvelés teljesen téves, először mert nem is a tárgyra vonatkozik, másodsor pedig, mert épúgy felhasználható az örökös bizonyítvány, mint a hagyaték tárgyalása ellen, miután itt csak az a lényeges, hogy melyik a gyorsabb jogeszköz. A három hónapi határidőre való vonatkozás meg épen hamis érvelés, mert hiszen semmi ok nincsen arra, hogy a mai örökösödési eljárásnak ezen fölösleges és az ügyek intézését hátráltató rendelkezését a jövőre nézve fentartsuk. Ha ez az oka az ügyek elhúzásának, meg kell szüntetni az *okot!* nem pedig a jogeszközt megváltoztatni. Másrészt különben a mai jog szerint ez a három havi határidő épúgy alkalmazandó az örökös bizonyítványoknál is, mint a hagyaték tárgyalásánál. Miután pedig egyenlő viszonyok közt a hagyatéki tárgyalás feltétlenül gyorsabb és megbízhatóbb jogeszköz, a Főelőadmány fenti érvét eszerint sokkal inkább lehetne a hagyatéki tárgyalás mellett felhozni, mint ellene. De különösen nem állhat meg ezen érvelés a hagyatéki eljárásnak általam contemplált módja mellett, mely szerint bármely érdekelt félnek, tehát a hagyatéki hitelezőnek is megadandó volna a jog a hagyatéki eljárás megkérésére s az öröklési minőség igazoltatására; és viszont a nem igazolt, de vélelmezett örökösnek is volna actorátusa a birói letétbe helyezésre. Ily módon egyrészt

a hitelezőnek megadatik a mód, hogy az örökös minőség igazoltatása által a birói letétbe helyezett pénzhez juthasson, másrészt addig is maga a birói letétbe helyezés is elég biztosítást nyújt neki arra, hogy az örököst ok nélkül, mikor a fedezet megvan, válságos helyzetbe ne sodorja. Hiszen a fizetése képtelenségéről, ott ahol *a fedezet nyilvánvalóan megvan*, úgy sem lehet szó. A fenti indokolás tehát a Főelőadmány érvelése mellett tarthatatlan, azzal pedig, hogy mi legyen az a *többi* igen nagy hátrány, mely az örököst a hagyaték tárgyalásával érheti, a Főelőadmány adós marad.

*

A fenti érvelések gyengeségétől eltekintve is, nagy hibája a Tervezet által contemplált örökös bizonyítvány intézménynek az, *hogy nem rendezi végleg a hagyatéki ügyet*. Az örökös bizonyítvány csak *vélelmet* állapít meg, az örökös bizonyítvánnyal igazolt örökös *csak vélelmezett örökös*, ki ellen a perenkívüli eljárás keretén belül is fel lehet lépni, úgy hogy a hagyatéki bíróságnak jogában állana az örökös bizonyítványt a perenkívüli eljárás keretében is *visszavonni és hatályon kívül helyezni*, sőt a Főelőadmány a hagyatéki bíróságnak meg akarja adni azt a jogot is, hogy szakadatlan felügyeletet gyakorolhasson az örökös bizonyítvány birtokosa felett, amennyiben t. i. minden pillanatban *hivatalból* az örökös bizonyítványt nemcsak hatályon kívül helyezheti, de esetleg *rendőri* beavatkozással *el is kobozhatja*, s evégből minden pillanatban valóságos *nyomozó eljárást* indíthat arra nézve, hogy valjon való-e az örökös bizonyítvány tartalma vagy sem? E czímen tehát az örökös bizonyítvány birtokosának összes viszonyaiba, ügyleteibe minden pillanatban betekinthez, sőt mihelyt azt hiszi, hogy az örökös bizonyítvány birtokosa csak álörökös, olybá tekintheti a hagyatékot, mint amely még ismeretlen örököst vagy mint még elfogadási nyilatkozatot nem tett örököst illet s nyomban hivatalból elrendelheti a hagyatéknek gondnoki kezelés alá helyezését.

Ez az álláspont önmagában hordja kritikáját:

1. A Tervezet csak az örökös bizonyítvány kiadása után jut el a vélelmezett örökös fogalmához, amihez az ipso jure öröklés elvének következetes keresztülvitelével azonnal az öröklés megnyílt után eljuthatunk, ha t. i., mint azt már kifejtettem, vélelmezett örökösnek minden hatósági beavatkozás nélkül a törvény

erejénél fogva azt tekintjük, kire nézve az öröklés anyagi jogi feltételei fenforognak. Az örököségi bizonyítvány tehát az öröklés kérdését csak *ideiglenesen* rendezné s így kisebb hatálya volna, mint a mai hagyatékátadó végzésnek vagy örökösödési bizonyítványnak, nem volna egyéb, mint *ideiglenes legitimatio*. Ámde ehhez az ideiglenes igazolványhoz csak nagyon hosszadalmas és nehézkes eljárással juthatnánk el, mely idő alatt tárgyalás útján a hagyatéki ügyet véglegesen is rendezni lehet. A Tervezet nem mondja meg, hogy mi lenne a végleges legitimatio eszköze, ki tekintessék végleg *igazolt* örökösnek, de valószínűleg nem is akarja megmondani, mert úgy látszik az örököségi bizonyítvánnyal a perenkívüli eljárást az esetek többségében befejezettnek tekinti, s a hagyatéki tárgyalás csak bizonyos, a mainál sokkal korlátozottabb számú esetben követné az örököségi bizonyítvány kiadását.

Véleményem szerint azonban az örököségi bizonyítvány a Tervezetben contemplált joghatálylyal nem lehet a hagyatéki ügyek végleges befejezésének eszköze, mert úgy az örökösöket, mint a harmadik személyeket állandó bizonytalanságban hagyná. Feltétlenül meg kellett volna már a Tervezetben állapítani, hogy ki tekintessék *véglegesnek igazolt* örökösnek, aki ellen perenkívüli uton fellépni többé ne lehessen. Tehát vagy meg kellett volna már a Tervezetben magában állapítani a végleges legitimatio eszközeit és módját, vagy pedig hallgatással kellett volna mellőzni az ideiglenes legitimatio eszközét, az örököségi bizonyítványt is, mert így a dolog úgy tűnik fel, mintha a Tervezet az ideiglenes legitimatiót fontosabbnak tartaná a végleges legitimatióénál, vagy pedig teljesen megelégednék az ideiglenes legitimatio eszközével, melylyel a hagyatéki eljárás rendes körülmények között befejezést is nyerne, legföljebb csak megadatnék a jog az örökösöknek, hogyha épen akarják, hagyatéki tárgyalást is kérhessenek, hivatalból azonban a tárgyalás csak a legkritkább esetekben, vagy sohasem rendeltetnék el.

A Tervezet szerint úgylátszik a hagyatéki tárgyalás megszűnnék a legitimatio eszköze lenni, s csak arra volna jó, hogy az örökösök egymásközi jogviszonyai rendeztessenek. Miután pedig ezt az örökösök tárgyalás nélkül okiratba foglalt egyezség útján is elintézhették, a hagyatéki tárgyalások száma előreláthatólag csakis azokra az esetekre redukálódna, amikor az öröklés kérdése vagy a hagyaték állaga vitássá válik.

Ez az ideiglenes legitimatio nem lehet továbbá a hagyatéki ügyek befejezésének eszköze *káros perjogi következményeinél fogva sem*. A *véglegesen igazolt* örökösnek öröklési joga csak szabályszerű *örökösödési perrel* volna megdönthető, míg az ideiglenes legitimatio a dolog természeténél fogva, miután csak vélelmet állapít meg, bárki által bármely perben, tehát *incidentaliter* is kétségbe vonható volna, mely vélelemmel szemben meg kellene adni a jogot és módot az *ellenbizonyításra*, úgy hogy bármely az ideiglenesen legitimált örökös által vitt perben az alapperen kívül egy *örökösödési fiókper*t is lehetne provokálni, ami végtelenségig elhuzná a pereket, illetve *módot nyujtana azoknak rosszhiszemű elhuzására*.

2. Ha a Tervezet viszont a jövőbeni örökösödési eljárás szempontjából arra az álláspontra helyezkednék, hogy az örököségi bizonyítvány, követőleg bizonyos esetekben, valószínűleg a mai szabályoknak megfelelőleg, a hagyaték tárgyalását hivatalból is elrendelendőnek kimondaná, akkor meg épen teljesen célszerűtlen és fölösleges intézménynek bizonyulna az örököségi bizonyítványnak, mint a tárgyalást megelőző eljárásnak intézménye, mert hiszen a legitimatiót, még pedig a végleges legitimatiót, a tárgyalás eredménye sokkal megbízhatóbban megadja, mint az örököségi bizonyítvány, s így ez a *kettős* eljárás egymással kombinálva, ismét csak a hagyatéki ügyek gyors elintézését akadályozná.

3. A Tervezet szerint ideiglenes legitimatio nemcsak bizonytalan helyzeteket teremtene a már fönt előadott okoknál fogva, de a Tervezet azt még fokozza azzal, hogy a hagyatéki bíróságnak megadja a jogot, hogy az örököségi bizonyítványt akár *hivatalból* is visszavonhassa, sőt rendeletileg el is kobozhassa! Ime, hová vezet az ideiglenes legitimatio intézménye?! Mi volt a Tervezet kiindulási pontja s mi lett a végconclusio?! A Tervezet abból indult ki, hogy népünk idegenkedik a jognyilatkozatoktól s a hatósági beavatkozástól, tehát nem kell hagyatéki tárgyalás, mert az molesztálja a feleket, s így ahelyett megteremti az örökösödési bizonyítvány felemás intézményét ideiglenes legitimatio joghatályával. Most már következetesnek is kellett lennie, mert ha a legitimatio csak ideiglenes, akkor annak visszavonhatónak, sőt elkobozhatónak is kell lennie. Ámde akkor hogy állunk a kiindulási ponttal?! Hiszen a Főelőadmányban contemplált inquisitorius eljárás a hatósági beavatkozásnak olyan superlativusa s a felek-

nek oly mértékben való molestálása, amihez képest a hagyatéki tárgyalás maga a megtestesült legelőkelőbb discretio. Hiszen ilyen módon az az ideiglenesen legitimált szerencsétlen örökös ki lehetne téve egyrészt a rosszhiszemű igénylők folytonos zaklatásainak, másrészt az illetéktelen birói beavatkozásnak, mert hiszen mi garancia volna arra nézve, hogy a bíró nem téved-e akkor, mikor az örökösödési minőséget gyanusnak tartja? Ez az intézmény igazán fokozott mértékben magában hordaná mindazon hátrányokat, amelyeket a Tervezet épen a hagyatéki tárgyalás állítólagos hibáiként feltüntet. Idáig menni nem szabad! A perenkivüli eljárást büntetőjogi elemekkel keverni nem lehet. Ha büntetendő cselekmény forog fenn, azt a bűnvádi eljárás van hivatva kideríteni, de a perenkivüli polgári eljárást ily nyomozások végzésére felhasználni ne lehessen.

Ha a hagyatéknak birtokában álörökös van, a valódi örökösnek a mai hagyatéki eljárás is elég biztosítékot nyújt a hagyatéki zárlat magánjogi intézményében, itt minden rendőri beavatkozás, nyomozás, és külön hagyatéki gondnok kirendelése egészen fölösleges.

III.

Megoldás.

A fenti részletes fejtegetéseim következményeként már most megállapítható, hogy az örökség nyílt vagy hallgatólagos elfogadásának, az elfogadás vagy visszautasítás megtámadásának és az örökös bizonyítványnak a Tervezetben contemplált perenkivüli jogintézménye elejtendő és pedig a fent részletezett indokokat röviden összegezve, a következő főindokok alapján:

1. Ahhoz, hogy a *vélelmezett* örökös fogalmához eljussunk, nincs szükség az örökség elfogadására s az örökös bizonyítványra mint jogeszközre, miután a vélelmezett örökös fogalma s jogállása ezen jogeszközök nélkül is az ipso jure öröklés elve alapján megconstruálható;

2. az örökség nyílt vagy hallgatólagos elfogadásának külön intézményére nincs szükség már azért sem, mert az elfogadás extunc *vélelmezhető*;

3. az elfogadás vagy visszautasítás megtámadására, mint perenkivüli külön intézményére nincs szükség azért, mivel a megtámadás jogával az örökös a kötelmi jog alapján is élhet, ezt a jogot a perenkivüli eljárás keretén kívül az örökösödési perben vagy a törvény rendes útján is még kellő időben érvényesítheti.

A hagyaték tárgyalása különben is annyira tisztázná a hagyaték állagát s az örökhagyó s az örökösök jogviszonyait, hogy az örökös eléggé mérlegelheti nyilatkozatának következményeit, s bizonyára legritkább esetek közé fog tartozni, hogy ily körülmények között az elfogadási vagy visszautasítási nyilatkozatot ez örökös megtámadja, úgy hogy ezen jog gyakorlásának gyakorlati jelentősége sincsen.

4. Az örökös bizonyítvány csak *ideiglenes legitimitatiót ad*, már pedig olyan jogeszközre van szükségünk, mely perenkivüli *végleges legitimitatiót adjon*.

5. Mindezen jogintézmények csak hirdetményi eljárással s határidőkitűzésekkel construálhatók meg, ami az ügyek *elintézését elhúzná, amellet a bíróságot felesleges munkával terhelné*.

6. Az örökös bizonyítvány visszavonhatóságának intézménye inquisitorius elemet hozna a perenkivüli eljárásba, mely annak természetével, miután az *magánjogi kérdések* tisztázására szolgál, össze nem egyeztethető s alkalmat nyujtana a felek zaklatására.

Ezekhez járulnak azok az általam már részletezett indokok, melyek megczáfolják a Tervezetnek a hagyaték tárgyalása ellen s az örökös bizonyítvány mellett felhozott részletes indokait.

Mindezekből levonhatjuk azt a végconclusiót, hogy a hagyatéki ügyek rendezésének egyedüli czélszerű, gyors és megbízható eszköze nem lehet más, mint a hagyaték tárgyalása, mely egyuttal az örököst végleg legitimitálja.

Hogy milyen legyen ezen jogeszköz constructiója a jövőendő örökösödési eljárásban, azt kifejtettem a „Közjegyzői intézmény reform“-ja czimű munkámban, itt csak az ott kifejtetteket azzal kívánom módosítani, hogy azon eseteken kívül, mikor az eljárás ugyanis hivatalból volna megindítható, *megadandó volna a jog bárkinek, aki jogi érdekét valószínűsíti, hogy a hagyaték tárgyalását megkérhesse*. Aki azonban kellő ok nélkül hagyatéki tárgyalást kérne, maga viselné az eljárás költségeit, ellenesetben az mindig az örökösök terhe lenne.

Akit a hagyatéki tárgyalás örökösnek igazol, az végleg *igazolt örökösnek tekintendő*, aki ellen perenkívüli úton fellépni ne lehessen. Az ilyképen igazolt örökösi minőség csak a perenkívüli eljárás keretén kívül a törvény rendes útján szabályszerű örökösödési perrel volna megtámadható, más perben azonban incidentaliter nem.

Ha azután a Tervezet annyira ragaszkodik az örökösi bizonyítványhoz, mint *birói legitimitáshoz*, az is meg volna construálható akképen, hogy a hagyatéki bíróság a tárgyalás eredményéhez képest a mai hagyatékátadó végzés helyett adná ki, de egyszerűbb alakban, úgy hogy abban nem foglaltatnék egyéb, mint az örökösi minőség legitimálása, amely legitimatio azonban nem ideiglenes, hanem végleges volna. Itt tehát az örökösi bizonyítvány kiadását a hirdetményi eljárás helyett a hagyatékátadó eljárás előzné meg, nem pedig megfordítva.

*

A fent tárgyalt kérdés különben reánk közjegyzőkre nézve különös fontossággal bír már azért is, mert ha az örökösi bizonyítvány a Tervezetben contemplált jogeszközként behozatik, a tárgyalásra kerülő hagyatéki ügyek száma valószínűség szerint annyira csökkenni fog, s ezáltal különösen a vidéki közjegyzők főhatásköre s főjövédelme annyira megszoríttatik, hogy a közjegyzői intézmény egyéb hatáskör kellő biztosításának hiányában többé fentartható nem lesz.

Igaz, hogy a közérdek szempontja mellett a közjegyzői intézmény szempontja eltörpül, ámde mikor a közérdek szempontja az örökösi bizonyítvány behozatalát nem kívánja, sőt az, mint kimutatta, a perenkívüli jogszolgáltatás szempontjából káros és rosszabb a mai állapotnál, mi szükség van akkor erre az intézményre, mely egyéb lényeges hibái mellett egy hasznosnak és szükségesnek bizonyult intézménynek, a közjegyzői intézménynek tönkretételét jelenti, anélkül, hogy a felekre a legkisebb előnnyel vagy haszonnal járna.

Az osztálykivonatok díjai

A szervezeti és eljárási novella 25. §-ának a közjegyző díjazására vonatkozó része („az 1880. évi LI. t.-cz. 16. §-ában meghatározott írásdíj jár”) nem értelmezhető másképp, mint: hogy a közjegyzőt az általa készített jegyzőkönyvi kivonatoknak készítéseért *úgy az írásdíj, mint a hitelesítési díj illeti meg*. Következik ez már a novellában zárjelek között hivatolt 1880. évi LI. t.-cz. 16. §-ának szövegéből is, mely szerint a közjegyzőnek a hitelesítési díjon fölül jár az írásdíj minden általa készített másolatért. Visszont bizonyos az, hogy az írásdíj mellett jár a közjegyzőnek a kivonat hitelesítéseért a törvényes hitelesítési díj is, mert a tanúsítvány díjazás alá eső közjegyzői functio. Az még vita tárgya sem lehet, hogy az eljáró közjegyző köteles leendő a sokszorosított jegyzőkönyvi kivonatokat egyszersmind hitelesíteni, mert nem adhatja ki a jkvi kivonatokat azok hitelességének tanúsítása nélkül. E tanúsítás nélkül a hagyatéki bíróság nem vezethetné reá a kivonatokra a 26. novella §-ában előírt átadási záradékot.

Ezen helyes törvénytárgyának kifejezést kellene adni a novellát *életbe léptető ministeri rendeletben* a bíróságok és közjegyzők tájékoztatása céljából és az egyöntetű eljárás biztosítása végett a fenti törvényes okokon fölül még a következő körülményeknél fogva.

Az új eljárás munkatöbbletet és tetemes anyagi áldozatokat ró a közjegyzőkre, minők a segédszemélyzet szaporítása, írógép és íróanyagok beszerzése, anélkül hogy a tárgyalási munkadíj átalányát a mai megdrágult életviszonyokhoz képest megjavítaná. Minthogy az igazságügyi kormány ezen tetemes költségeket az új eljárással a bírósági költségvetésből az államkincstár részére megtakarítja és a semmi állami fizetéssel, semmi irodaátalánnyal, semmi tisztviselői kedvezményrel és semmi nyugdíjigénnyel nem bíró közjegyzőkre hárítja, másrészt pedig mivel a novellának is az az intentiója, hogy a közjegyzők az újabb megterhelhetőség ellenértékben részesüljenek, mindezeknél fogva felsőbb helyen méltánylást érdemel az a közóhaj, hogy a novella 25. §-a az életbeléptetési rendeletben a fenti értelemben fölvilágosíttassék. Vagyis annak kikerülése végett, hogy egyik bíróság így, a másik pedig amúgy alkalmazza ezen a közjegyzőkre nézve nagyfontosságú

szakaszt, kívánatos, hogy a minister félreérthetetlenül kijelentse a rendeletben, hogy a jkvi kivonatokért megállapítandó a közjegyző részére az írásdíj és a hitelesítési díj. E kettő együttvéve úgyis oly szerény díjtételekkel fordul elő a 32 év előtt keletkezett, a jelenlegi teljesen megváltozott s megdrágult életviszonyokkal szemben elavult, de még mindig érvényben álló 1880. évi LI. t.-cikkben, hogy el sem érik a manapság a községi jegyzők részére megállapított díjtételeket. — f —

Felsőbirósági határozatok.

Hagyatéki eljárás.

55. A kir. ítélőtábla az elsőbiróság végzésének a kir. közjegyző díjára s kiadására és a cselekvő állapot A) I. tétele alatt említett ingóságokra vonatkozó nem neheztelt részét nem érinti, neheztelt egyéb részét pedig megváltoztatja és a 2. és 3. alatti tételekre nézve kimondja, hogy nem az ott megjelölt értékpapírok és készpénz, hanem csak az örökhagyónak ez értékpapírokhoz és készpénzhez való netáni igénye száll át öröklés jogcímén ... oldalági örökösökre, a teherösszeg megállapítását, valamint a magyar országos központi takarékpénztár czég Erzsébet—Józsefvárosi fiókpénztárának az A) 2—3. tételek alatti értékpapírok és készpénz kiadása iránt való megkeresését és a Mercur váltóüzleti részvénytársaságnak a törvény rendes útjára utasítását pedig mellőzi.

Indokok: A cselekvő állapot A) 2. és 3. tételei alatt felsorolt nem az örökhagyó, hanem magyar országos központi takarékpénztár mint letéteményes és zálogos hitelező birtokában levő értékpapírokra és készpénzre a Mercur váltóüzleti részvénytársaság mint az örökhagyó által tőle büntető cselekmény elkövetésével elvont vagyona tulajdoni igényt érvényesített a budapesti kir. törvényszéknél 9623/1911. szám alatt folyamatba tett rendes perrel. Ezt az igényt a hagyatéki tárgyaláson is bejelentette. Az örökösök és a nevezett részvénytársaság között tehát vitás az, hogy az említett értékpapírok és készpénz a hagyatékhhoz tartoznak-e? Oly esetben pedig, mikor az 1894. évi XVI. t.-cz. 40. § utolsó bekezdése értelmében leltározott s nem az örökhagyó, hanem más személy birtokában talált vagyontárgyaknak a hagyatékhhoz tartozóknak el nem ismeretnek, csak az örökhagyónak vitás igénye szállhat át az 1894. évi XVI. t.-cz. 72. § harmadik bekezdésében foglalt rendelkezés jog-

hasonszerűségénél fogva az örökösökre, akik ezt az igényt a törvény rendes útján érvényesíthetik. Az örökösödési eljárás során az, hogy a vitás dolog a hagyatékhhoz tartozik-e? el nem dönthető és az átadás harmadik személyek jogait nem érintheti, következésképp el nem rendelhető, hogy az ily vitás dolgok az örökösök részére kiadassanak. A Mercur váltóüzleti részvénytársaságnak a törvény rendes útjára utasítása felesleges, mert a per már folyamatban van. Végül az a kérdés, hogy a hagyatékh terhéül bejelentett, de vitás követelések fennállanak-e, amely összegek erejéig a perenkívüli eljárás során meg nem oldható.

Mindezeknél fogva az elsőbiróság végzésének neheztelt részeit a rendelkező rész szerint meg kellett változtatni. A 13. alszámú felfolyamodás költsége az 1894. évi XVI. t.-cz. 123. § első bekezdése alapján az örökösök terhére nem róható. (Budapesti kir. tábla 1912. január 10. 8907/1911. sz.)

Telekkönyvi rendtartás.

56. A csatolt könyvkivonat tartalmából az állapítható meg, hogy a zálogjogi előjegyzés útján biztosítandó követelés ingatlanra vonatkozó jogügyletből ered; minthogy azonban a tkvi rendtartás 88. § c) pontja és a kereskedelmi törvény 31. §-ának rendelkezései szerint csak a szoros értelemben vett kereskedelmi ügyletekből eredő követelésekre vonatkozó könyvkivonatok szolgálnak részbizonyítékul és képeznek eszerint zálogjogelőjegyzésre alkalmas okiratot, a kérelemnek, figyelemmel a kereskedelmi törvény 262. §-ának rendelkezéseire is, helyet adni nem lehet. (Curia 1912. január 10. 5631/1911. P. sz.)

A közjegyzői gyakorlatot érdeklő jogesetek.

57. Minthogy a végrendelező nincs elzárva attól, hogy végrendeletét vissza ne vonhassa vagy meg ne szüntethesse, minthogy a végrendelet érvényesen megszüntethető azáltal is, ha az örökhagyó a végrendeletéről kiállított okiratot szándékosan megsemmisíti, amely esetben nem nyerhet alkalmazást a felperes által felhívott 1876. évi XVI. t.-cz. 35. §-a első bekezdésében foglalt az a jogszabály, amely szerint a végrendeletek szóbeli vagy írásbeli kifejezett visszahúzásának érvényességéhez ugyanazon alaki kellékek kívántatnak meg, melyek azoknak megtételére az idézett törvényben vannak megszabva, mert a végrendeletéről kiállított okiratnak az örökhagyó által szándékosan véghezvitt megsemmisítésének ténye a végrendeletnek szóbeli vagy írásbeli kifejezett visszahúzásától lényegesen különbözik, minthogy a megállapított

tényállás szerint örökhagyó az általa alkotott végrendeletről kiállított okiratot szándékosan megsemmisíteni kívánta s akkor, amikor annak másolatát megsemmisítette, abban a hiedelemben cselekedett, hogy e tényével az eredeti okiratot semmisítette meg; minthogy megállapítást nyert az is, hogy ezt a hiedelmet az örökhagyóban a felperes idézte elő az okirat másolatának becsempészésével s így a felebvezési bíróság jogszerűen vonta le azt a következtetést, hogy felperes tévesztette meg az örökhagyót az általa megsemmisíteni szándékolt és megsemmisítés tárgyává tett okirat tekintetében, minthogy az örökhagyónak az a ténye, hogy a végrendeletről kiállított eredeti okirat helyett megtévesztés folytán annak másolatát semmisítette meg, ugyanazon jogi jelentőséggel bír, mintha az örökhagyó magát az eredeti okiratot semmisítette volna meg s különben is jogszabály, hogy az, aki mást tévedésbe ejt, a megtévesztésből kifolyóan mi jogot sem érvényesíthet: helyes a felebvezési bíróságnak az a jogi döntése, hogy örökhagyó végrendeletének joghatályt nem tulajdonított. (Curia 1912. január 18. 1911. G. 181. sz.)

*

58. Nem lévén vitás a felek közt, hogy a csatolt hagyatéki iratoknál eredetben található, 1907. július 19-én kelt írásbeli magánvégrendeletet R. J. örökhagyó sajátkezűleg írta s aláírta: ezen végrendelet alaki érvényessége attól függ, betartottak-e az 1876 : XVI. t.-cz. 5. §-ában előírt követelmények. A most idézett törvényszakas rendeli, hogy a végrendelező a tanuk együttes jelenlétében jelentse ki, hogy az okirat az ő végrendeletét tartalmazza, azt a tanuk előtt írja alá vagy már előbb általa önkezűleg aláírtnak elismerje s mindezek megtörténtét a tanuk magán az okiraton bizonyítsák. Ezeknek az érvényességi alakszerűségeknek betartását azonban az eredeti végrendelet tartalmából megállapítani nem lehet, mert a végrendeleti tanuk vallomásával bizonyított, hogy ők az örökhagyó által a végrendeletre előzően rávezetett s az idézett törvényszakasnak különben sem megfelelő záradékot nem ismerték s az nem tőlük ered, következésképp a tanuk a végrendeleti okiraton egyáltalában semmit sem bizonyítottak.

Minthogy eszerint örökhagyó végrendelete a törvény által megkövetelt érvényességi alakszerűségeket nélkülözi s ezek utólag a tanuk vallomásával nem pótolhatók: ebből az indokból a megtámadott végrendeletet érvénytelennek kimondani s örökhagyó hagyatékának a törvényes örökösödés szabályai szerint leendő átadását elrendelni kellett.

S. K. I. r. alperesi ügyéd munkadíjai és költségei mennyiségére nézve a másodbirósági ítélet rendelkezése vonatkozó indokolása alapján hagyatott helyben. (Curia 1912. január 17. 3758/1911. P. sz.)

*

59. Az a körülmény, hogy alperes, mint örökös az örökségképen reászállott ingatlanokat eladta, alperesnek ezen hagyatéki ingatlanok értéke erejéig a végrendeleti hagyományosokkal szemben fennálló felelősségét meg nem szünteti, mivel az örökös által elidegenített hagyatéki javak helyett azok értéke lép, s az örökös ezzel az értékkel szavatol a hagyományosok követeléséért. (Curia 1912. január 11. 3540/1911. P. szám.)

*

60. Azzal, hogy a fiu tartozására az örökhagyóval össze számolt s ez akkor elismerte, hogy erre a követelésére ki van elégítve, a felek közötti viszonyról fogva a fizetés ténye a bizonyított, az állandóan követett joggyakorlat értelmében nem tekinthető. A köteles rész kiegészítéséért való fizetési kötelezettség oly esetben, midőn kedvezményezettül csak az örökösök jelentkeznek, azt az örökös és pedig abban az arányban terheli, aki az örökhagyótól olyan kedvezményben részesült, amely az ő örökrészének értékét meghaladja, mert kedvezménynek csakis az tekinthető, amit az örökös a törvényi örökrészét meghaladóan kap az örökhagyótól. (Curia 1912. január 30. 4384/1911. sz.)

*

61. Régi jogunknak megfelelően a törvénytelen gyermek és anyának többi (ugy törvénytelen, mint törvényes) gyermekei között törvényes öröklési kapcsolat nincsen ugyan, minthogy azonban a Curia már 6271/892. sz. ítéletében azt mondta ki, hogy amidőn a törvénytelen gyermek végrendelet és leszármazók nélkül hal el, vagyona törvényes öröklés alapján az anyára és ennek életben nem léte esetén a tőle leszármazókra száll, később, jelesen a 6581/903. és 6886/904. sz. ítéleteiben pedig a Curia a törvénytelen gyermek után az anyai oldalági rokonoknak az öröklési jogát is elismerte és minthogy a Curia 79. sz. döntvénye értelmében az anya után való öröklés tekintetében a törvénytelen és a törvényes gyermekek között korábban fennállott különbség többé fenn nem forog: az ezen ítéletekben megnyilvánuló alapfelfogás, valamint öröklési jogunkban, az özvegyi jogot kivéve, különben teljes mértékben érvényesülő kölcsönösség és viszonyosság elve alapján a jelen esetben is helyesnek kellett elfogadni az alsóbíróságoknak a vérségi köteléknek is megfelelő ama jogi álláspontját, amely szerint a törvénytelen származású örökhagyó után az örökség megnyiltakor már életben nem levő anyjának többi és pedig részben szintén törvénytelen, részben törvényes gyermeke van egyenlő arányban hivatva az öröklésre. (Curia 1911. december 28. 2892. sz.)

*

62. A Curia 63. sz. döntvénye szerint a holtkézi törvények már nincsenek érvényben; az indokolás kiemeli, hogy ez a döntés nem érinti némely szerzeteknek saját rendszabályaikból vagy a befogadás közjogi hiányából folyó szerzési képtelenségét.

A fentforgó esetben a „Legszentebb Megváltóról“ nevezett női congregatio tagja végrendeletileg a congregatiónak hagyta ingatlanait.

Az örökgyó végrendelezési képességét mindhárom bíróság elismeri.

A congregatiót azonban a tábla ingatlanok szerzésére képtelennek tekinti, mert az 1715: CII. t.-cz. szerint a szerzéseképesség csak a törvényhozó hatalom vagy a király részéről befogadott szerzeteseket illeti.

A Curia kimondja, hogy az 1715. évi CII. t.-cz. összevetve az 1715: LXXI. törvénycikkkel, csak az ünnepélyes fogadalmat tett szerzetesek testületeire vonatkozik, de nem terjed ki a congregatiókra, melyeknek tagjai csak egyszerű fogadalmat tesznek. (Curia 1912. január 23-3305/1911. sz.)

*

63. Az örökgyó és a neje: az alperes állandóan Nagyváradon laktak s ekként az örökgyó városi polgár volt. A városi polgárok özvegyeire a volt jobbágyok özvegyeinek özvegyi tartásáról szóló 1840. évi VIII. t.-cz. 18. §-a nem alkalmazható s ennél fogva erre a törvényszakasra való hivatkozással nem követelhetik a felperesek mostohaanyjuk özvegyi jogának egy gyermek-részre való szorítását, hanem annál az általános jogszabálynál fogva, hogy a leszármazó örökösök az örökgyó özvegyének özvegyi jogát társadalmi állásának megfelelő lakásra és tartásra szoríthatják, a megfelelő előfeltételek fentforgása esetén az özvegyi jognak csak ily irányban való megszorítását igényelhetik. Mindennek dacára helyben kellett hagyni a másodbiróság ítéletének azt a rendelkezését, mely szerint az alperes özvegyi jogának terjedelemre a nagyváradi 3469. sz. törvénykönyvi betétben foglalt ingatlanra vonatkozóan annak jövedelméből évi 136 K 66 fillérben állapított meg. Néhai Sz. J. ugyanis végrendeletében akként rendelkezett, hogy az alperest özvegyi joga kielégítéséül a házban található ingóságok illessék, ezenfelül a hagyatékából őt az özvegyi haszonélvezeti jog meg ne illesse, mely intézkedésből nyilvánvaló, hogy az örökgyó az alperest özvegyi jogára vonatkozóan özvegyi tartásra kívánta szorítani. Minthogy pedig az alperes az örökgyó végrendeletének alaki érvényét meg nem támadta, az örökgyó örökösöitől özvegyi jogának csupán megfelelő tartással való kielégítését igényelheti. A felperesek nem felebbeznek a másodbiróság ítéletének az ellen a rendelkezése ellen, melylyel az alperes özvegyi joga a hagyatéki házból évi 136 K 66 fillér készpénzben

állapított meg; és emellett nem vitás, hogy az alperes a férje, mint volt állami hivatalosolga után évi 300 K özvegyi nyugdíjat élvez, ezzel a két összeggel pedig az alperesnek a társadalmi állása és férje vagyoni viszonyainak megfelelő özvegyi tartás iránti igénye kellően fedezve van.

A másodbiróság ítéletét azonban a rendelkező részben jelzett módon ki kellett egészíteni, mert ez az ítélet végrehajthatóságának kellékét képezi. (1912. január 21. 3389/1911. P. sz.)

*

64. Felperes az özvegyi jogban gyökeredző haszonélvezeti jogánál fogva a néhai férje hagyatékához tartozott javaknak az eladásával elért értéktöbblet megtérítését nem kívánhatja az örökösöktől s erre az esetleges értéktöbblet csak akkor tarthat igényt, ha a rendesnél nagyobb költséggel járó oly különleges tevékenységet fejtett volna ki, ami okozati összefüggésbe hozható az értékemelkedéssel. Az örökgyó halála és az eladás között csak 5 hónap és 23 nap telt el, ebből pedig természetesen következik, hogy az eladott borjúk és csikó az örökgyó halála idejében már megfogamzott volt, azok tehát, ámbár az özvegyi jog ideje alatt állottak elő, állagukban mégis az örökösöké s felperes özvegyi jogánál fogva az azokért elért vételárnak is csak a kamatjövödelmére tarthat igényt. (Curia 1912. január 11. 3368/1911 sz.)

*

65. Az állandóan követett birói gyakorlat értelmében jogszabályt képez, hogy a gyermek törvényes származását egyedül a gyermek anyjának a férje, aki törvénynél fogva a gyermek atyjának tekintendő, van jogosítva megtámadni és ez a jog a férj örökösöire csak abban az esetben száll át, ha a férj a gyermek létezéséről tudomással nem birt, avagy ha a szükséges lépések megtételében akadályozva volt. A gyermek törvényes vagy törvénytelen származásának megállapításához füződő közérdek nyilvánvalóvá teszi, hogy hivatalból teendő vizsgálat tárgyává vált az, hogy a felperesként fellépő egyént, ha az nem a gyermek anyjának a férje, keresetőségi jog illeti-e meg? A kir. ítéltábla úgy találta, hogy az elhalt férj atyját, a felperest, a jelen esetben keresetőségi jog megilleti, mert a tanuknak egybehangzó vallomása szerint a néhai P. Pál ismételtén kijelentette, hogy a nevén vezetett kiskorú P. Istvánt törvénytelenített fogja és ugyanezeknek, valamint a szakértő orvosok véleményével is támogatott vallomása szerint igen súlyos, folyton fennállott és fokozódott betegsége miatt a szükséges lépések megtételében állandóan akadályozva volt. (Curia 1911. december 29. 2193/1911. sz.)

*

66. Az átruházott ingatlanokhoz tartozott s a jelen per tárgyává tett házasnényei ingatlanok fele részét ági vagy szerzeményi természetének megállapíthatása szempontjából indokoltan bocsátokoztak az alsóbiróságok annak vizsgálatába, hogy a fentebb említett átruházás visszterhes adásvétel, avagy visszteher nélküli ajándékozás volt-e?

Ebben a kérdésben a kir. Curia a másodbiróság ítéletében elfoglalt álláspontot tette magáévá vonatkozó indokolásánál fogva s azért is:

mert az anya és fia között létrejött vagyónátruházás, míg az ellenkező bizonyítva nincs, visszteher nélkül történtnek vélelmezendő, ezzel a vélelemmel szemben a visszterhes adásvétel létrejöttét II. r. alperest terhelte a bizonyítás kötelezettsége annál is inkább, mert annak bizonyítása nélkül az átruházott vagyonszerzemény természete sem nyerhet megállapítást, II. r. alperes azonban bizonyítékot nem szolgáltatott.

Ezeknél fogva helyes a másodbiróságnak az a döntése, mellyel a fentebb megjelölt ingatlanokat ági vagyonnak tekintette. (Curia 7513/1911. P. sz.)

*

67. A lakás szolgálma személyhez kötött szolgálatmunka lévén, azt a szolgálatmunkára jogosított csak személyesen, saját szükségletére gyakorolhatja, ellenben haszonbérbe adás útján nem érvényesítheti. Azonban az utóbbi jogelleneres használat nem ad jogot kártérítés követelésére, hanem csak annak birói kimondására, hogy a lakást a jogosított a saját szükségletére köteles használni. Az elsőbiróság ítéletének indokolásában felhozottak alapján a kir. táblának és a kir. Curának is az a jogi álláspontja ugyan, hogy alperest nem a haszonélvezeti, hanem csak a lakhatási jog illeti meg, de az elsőbiróság ítéletének marasztaló részét megváltoztatandó s a felpereseket keresetükkel egészen elutasítandva azért, mert addig az ideig, amíg felperesek a lakás bérbeadása ellen a C) a. szerint nem tiltakoztak, az alperes a lakást jóhiszeműleg adta bérbe és így a beszedett bérjövödelmeket nem köteles kiadni, annál kevésbé, mert felperesek eltűrvén azt, hogy alperes a lakást bérbeadás útján hasznosíthassa, ily módon ahhoz hozzájárultak. A felperesi tiltakozás után alperesnek a jóhiszeműsége megszűnt ugyan, azonban az ezen időre beszedett lakbér sem követelhető tőle, mert amennyiben az alperes a lakhatási jogot nem a jognak megfelelően gyakorolja, a felpereseknek nem ahhoz nyílik meg a joguk, hogy a lakást ők használhassák, avagy a jogellenesen bérbeadott lakás után az alperes által beszedett bérösszeget követelhessék, hanem csak annak a követeléséhez van joguk, hogy az alperes eltiltassék attól, hogy az őt megillető jogot más módon gyakorolja, mint amiképp azt a lakásjog természeténél fogva gyakorolni

jogosult, a kereset azonban nem erre irányulván, az jogszerű alappal bírónak nem tekinthető. (Curia 4960/1911.)

*

68. Az 1877. évi XX. t.-cz. 5. §-a szerint a kiskorúak életkoruk 18. évének betöltése után az atyának, illetőleg a gyámnak gyámhatóságilag jóváhagyott beleegyezésével önálló ipart üzhetnek s ezáltal teljes korúakká válnak. Minthogy a jelenlegi esetben nincs igazolva az, hogy az alperes 18. évének betöltése után ilyen gyámhatóságilag jóváhagyott beleegyezéssel üzött volna ipart, felperes tartozott volna bizonyítani azt, hogy az alperes a felperestől hitelre vásárolt árukat vagyónába tényleg beruházta.

Ezt az utóbbi körülményt azonban a felperes nem bizonyította, mert az alperes azzal a védekezéssel, hogy a felperestől vásárolt áruk egy részét eladta s az eladott áruk árát a felperesnek megfizette, az áruk összes el nem adott részét pedig felperesnek természetben visszaadta, az áruknak a vagyónába beruházását megtagadta, ennek megczáfolására pedig a felperes kellő bizonyítékot nem szolgáltatott.

Felperes tehát az alperes részére kiszolgáltatott áruk vételárát nem követelheti. (Curia 1912. január 26. 574/911. V. sz.)

*

69. Felperes az alperes banknál fennállott tartozását időelőtt fizette vissza; kifizette az időelőtti visszafizetés esetére kikötött stornodíjat is. Ezt visszaköveteli azon a czímen, hogy alperes a kamatlábat önkényesen felemelte volt és ezáltal kényszerítette őt a kölcsön visszafizetésére.

Kimondatott, hogy a hitelező a kártalanítási díjat nem követelheti, ha a kikötött kamatlábat időközben önkényesen és egyoldalulag felemeli és az adós ezt el nem fogadván a kölcsönt időelőtt ebből az okból fizeti vissza.

A kereset azonban a jelen esetben elutasított, mert felperes a kamatláb felemelése után is több ízben fizetett kamatot, a stornodíj felszámítását is csak hosszabb idő után kifogásolta és így a felemelésben megnyugodottnak tekintendő. (Curia 1912. január 12. 2224/1911. sz.)

*

70. Miután foglalót rendszerint csak egyszer szokás adni, a további fizetés vételárrészletnek tekintendő, s mint ilyet az eladó akkor is tartozik visszafizetni, ha az ügylet a vevő hibája miatt nem ment teljesedésbe. (Curia 2509/1911. sz.)

*

71. A 2. pont alatti egyezséglevél szerint az alperesek ugyanolyan terjedelmű ingatlant adtak át anyjuknak, a néhai örökhagyónak, életfogytiglani használatul, mint amilyen terjedelműt az reájuk ruházott; a per adatai szerint pedig az örökhagyó az alperesektől használatra kapott ingatlant 18 éven át tényleg használta is, amiből — még ha a használatul kapott ingatlan jövedelmezősége csak 4 százalékkal vétetik is számításba, kétségtelenül kitűnik, hogy az alperesek az örökhagyó által reájuk ruházott ingatlanért annak megfelelő ellenértéket szolgáltatottak. (Curia 2817/1911. sz.)

*

72. Pénzösszegnek azon rendeltetéssel való átvétele, hogy azzal valakinek jegyzővé választását elősegítsék, a jó erkölcsökbe ütköző ügyletet képez. Aki ilyen ügyletben részt vesz, az a teljesített fizetéseket vissza nem követelheti. Az ilykép szerződő felek perköltséget sem követelhetnek egymástól. (Curia 1962/1911. sz.)

*

73. A peres felek közt az volt a megállapodás, hogy a felperes albérbe veszi az alperestől az ezáltal Z. községtől bérben tartott házat és átveszi az alperes által ebben gyakorolt korcsmaüzletet a szatócs- és mészárosüzlettel együtt.

Ennek a szerződési megállapodásnak lényeges feltétele az volt, hogy a korcsmaháznak a felperes részére való albérletbe adásához a bérbeadó község beleegyezését adja és hogy az illetékes pénzügyi hatóság a felperes részére az italmérési engedélyt megadja.

A felperes állítása szerint a község beleegyezését és a pénzügyi hatóságtól az italmérési engedélyt kieszközölni az alperes vállalta magára és pedig 1909. évi október 1-ig, mint az átvételre kitűzött határnápig.

Ámde a község beleegyezése és az italmérési engedély megadása nem függött az alperestől és így, ha bizonyították vétetnék is az, hogy az alperes ezeknek záros határidőig kieszközölését magára vállalta, az ebbeli ígérete teljesítésének szerződési feltételül kikötése hatályos nem volt.

Míthogy pedig ez a kikötés a szerződési megállapodásnak lényeges feltétele volt, ennek hatálytalan volta miatt a szerződési megállapodás joghatályosan létrejötnék nem tekinthető.

A joghatálytalanság nem bíró szerződési megállapodásoknál jogszabály az, hogy az előbbi állapot állítandó helyre és tehát azt, amit egyik fél a másiknak adott, ettől visszakövetelheti.

E jogszabálynál fogva a felperes visszakövetelheti az alperesnek foglaló címén adott 1000 koronát és ennek a keresetindí-

tásától számított 50% kamatját, azonban ennek kétszereséhez épen az ügylet joghatálytalanságánál fogva joga nincs. (Curia 1911. december 29. 4301. sz.)

*

74. A kir. ítélőtábla az elsőbíróság végzésének felfolyamódással egyedül megtámadott azt a részét, mely szerint a kir. közjegyző részéről az árverés alkalmával felmerült és 30 koronában megállapított költségnek előlegezésére csatlakozottnak kimondott Bóde János képviselője köteleztetett, helybenhagyja; mert amennyiben a csatlakozottnak kimondott felfolyamódással élő jelzálogos hitelező az árverést megtartani nem kívánta, tartozott volna azt a kiküldöttnek előre bejelenteni, minthogy azonban az árverési határnapon megjelent, tehát az árverést a maga részéről megtartani szándékozott és azt csak azért nem tartotta meg, mert a hirdetmény közzététele már módjában nem állott, helyesen rendelkezett az elsőbíróság akkor, midőn a felmerült költség előlegezésére felfolyamodót mint egyik végrehajtót kötelezte. A felfolyamodás minden jogos alapot nélkülözvén, ennek költségében nemcsak végrehajtást szenvedő nem volt marasztalható, hanem ennek felfolyamodó képviselője javára saját fele irányában való megállapítása is mellőzendő volt. (Budapesti kir. tábla 1912. január 18. 6770/1911. sz.)

*

75. Valamely ingatlan tekintetében a vagyonszövetség megszüntetését csakis az kérheti, aki az illető ingatlannak más harmadik személylyel együtt tulajdonosa, vagyis a szövetség megszüntetése csakis tulajdonostársak között az állag és a felépítményre vonatkozó érdekeltség alapján foglalhat helyet. (Curia 1912. január 10. 2786/1911. P. sz.)

*

76. A haszonélvező akkor, amikor a tulajdonos a haszonélvezet tárgyát tevő ingatlan állagát helyettesítő biztosítási összeghez jut, ebből a dolog természeténél fogva követelheti az állag visszaállítását, mert különben a tulajdonos a haszonélvező rovására jogalap nélkül gazdagodnék. (Curia 1911. decz. 29. 3874. sz.)

Közlemények.

A budapesti kir. közjegyzői kamara folyó évi február hó 18-án délelőtt 11 órakor tartotta meg a budapesti kir. törvényszék egyik tanácstermében rendes évi közgyűlését. Az elnök távolléte folytán egyhangú felkérésre Kiss Aladár, budapesti kir. közjegyző foglalja el az elnöki széket és megnyitva a közgyűlést, üdvözlö a megjelent kartársakat; a jegyzőkönyv vezetésére dr. Holitscher Szigfrid budapesti, hitelesítésére dr. Hedry Aladár budapesti és Szabó Albert budapesti kir. közjegyzőket kéri fel. A közgyűlés hozzájárulásával az ülés végén megejtendő választások céljára a szavazatszedő bizottságba Szabó Albert budapesti, dr. Gramling László vámosmikolai és dr. Szily János adonyi kir. közjegyzőket küldi ki.

Elnöklő Kiss Aladár megnyitó beszédében megemlékezett a kamarát a legutolsó közgyűlés óta ért súlyos veszteségekről. Meleg szavakkal emlékezett meg dr. Weinmann Fülöp, a kamara volt alelnökéről, ki a jogi pályán mint ügyvéd, majd bíró és az intézmény fennállása óta mint kir. közjegyző és a kamarának választmányi tagja, kiváló munkásságával és tudásával a kartársak osztatlan tiszteletét és becsülését kiérdemelte. Megemlékezik Török István halasi és dr. Molnár Albert czeplédi kir. közjegyzők elhunytáról és indítványozza, hogy a nevezettek emléke a közgyűlés jegyzőkönyvében örökíttessék meg. Felemlíti Görgei István volt budapesti kir. közjegyző elhalálózását, ki ugyan az utóbbi időben lemondása folytán már nem tartozott a kar kötelékébe, de jellemzilárdságával, a karhoz való ragaszkodó szeretetével kiérdemelte, hogy a közgyűlés emlékére kegyelettel gondoljon. Megemlíti Gánóczy Flóris székesfehérvári kir. közjegyző lemondását is. Az ő távozása felett is sajnálatát fejezi ki.

Üdvözlö dr. Holitscher Szigfrid újonnan kinevezett és dr. Róth Zsigmond Budapestre áthelyezett kiskunfélegyházi kir. közjegyzőt és azon reményének ad kifejezést, hogy eddigi derék működésüknek megfelelően a kamarát munkájukkal továbbra is támogatni fogják.

A napirend második pontja a kamarai jelentés, melyet dr. Rónay Károly titkár a következőkben terjeszt elő:

A lefolyt évnek a közjegyzői intézményre vonatkozó két nevezetesebb eseményét kell különösen kiemelni. — Az egyik a közjegyzői kar indifferenciájának megszűnése, a kar öntudatra ébredése, összetartásának és fegyelmeztségének megnyilvánulása. Mindez a közjegyzői országos congressusban nyert imposáns kifejezést. Igaz, hogy az ügyvédi karnak a közjegyzői intézmény teljes kisajátítását célzó, tehát az intézmény gyökerére irányított fejszecsapás volt csak képes a közjegyzői kart kényelmes zsibbadtságából eszméletre ébreszteni, de a kar dicséretére legyen mondva, hogy erélyesen és önérzetesen tudta megvédeni érdekeit, nagy fegyelmet tartott a küzdelem alatt s nagy ildomosságot és önmérsékletet a győzelem kivívása körül. Mindnyájunknak élénk emlékekben vannak még a congressus eseményei és azok ismétlése teljesen felesleges. Csak annyit tart szükségesnek kiemelni, hogy amily lélekemelő volt a közjegyzői kar összetartásának ezen megnyilatkozása és az ebből folyó siker, éppannyira kívánatos, hogy ezen felbuzdulás ne lett legyen szalmaláng, hanem a közjegyzői kar állandóan kísérelje figyelemmel a törvényhozás működését, iparkodjék a kar érdekeit az erre vonatkozó törvények alkotásánál érvényre emelni és lankadatlanul küzdjön ezen eszmék megvalósítása mellett, amelyeket az utolsó közjegyzői congressus egyhangúlag elfogadott.

A másik nevezetes esemény éppen nem örömdetes a közjegyzői karra nézve. Ugyanis az egyes igazságügyi szervezetek egyszerűsítéséről szóló törvényjavaslat, amelynek azon két szakasza ellen, mely a közjegyzőket a hagyatékátadó végzéseknél ingyenes elkészítésére kötelezi anélkül, hogy érdembeli hatáskörét bővítené, tehát igen súlyos terhet ró különösen a vidéki kartársakra, úgyszólván minden ellenszolgáltatás nélkül, immár be lett terjesztve az országgyűlés elé. A közjegyzői karnak végsőkéig kell küzdenie az utolsó óráig, hogy ezen törvényjavaslat az ő érdekeinek megfelelően módosíttassék. Ezen törvény meghozatala után pedig az lesz a közjegyzői kar feladata, hogy annál intenzívebb tevékenységet fejtsen ki aziránt, hogy mennél előbb napirendre kerüljön a dr. Charmant Oszkár kartársunk által készített örökösödési eljárási tervezetnek törvényerőre való emelése, amely kiváló szakismerettel kidolgozott és megindokolt tervezetről az országos közjegyzői congressus összes tagjai a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak és így bátran mondhatjuk, hogy azt az egész közjegyzői kar általánosságban véve egyhangúlag magáévá tette. Nem mulaszthatja el a kamara, hogy a megüresedett kir. közjegyzői állások betöltésére is rátérjen. Ezeknél a kar, de különösen a közjegyzői helyettesek érdekei a lefolyt 1911. évben is épúgy háttérbe szorultak, mint annakelőtte. Elég, ha e tekintetben csak a következő statistikára történik utalás: a lefolyt 1911. évben betöltésre került hét állás közül öt ügyvéddel és csak kettő tölthetett be helyettesel. (Ez év folyamán a közgyűlésig bezárólag ismét két ügyvéd nevezetett ki.) A legszomorúbb pedig az, hogy az ügyvédek által való betöltések politikai szolgálatok jutalmául történtek, tehát a kar érdekei a politikának estek áldozatul. Ami az új kamarának teendőit illeti, meg kell emlékezni azon figyelemreméltó jogsérelemről, amely a fennálló törvények azon interpretálását illeti, mely szerint a közjegyzői jelöltek nemcsak hogy az ügyvédi kamaráknál is bejegyzendők, hanem az ügyvédi kamarák állandó gyakorlata szerint az egyes közjegyzőktől évi

jelentés beterjesztését is kívánják a náluk bejegyzett közjegyzői jelölt viseltéről. Ez a közjegyzői autonómiának sérelme, amely ellen erélyesen küzdeni és a melyet megszüntetni akarnak, szintén kötelessége.

Az előterjesztett jelentést a közgyűlés egyhangúlag tudomásul veszi.

Elnök közli, hogy indítványok a közgyűlésre be nem érkeztek és így a napirend utolsó pontja következik, vagyis a választások ügye. Jelenti, hogy *Rupp Zsigmond*, a kamara elnöke, hozzá intézett levelében utalva a kamara élén tizennyolcz év óta munkában eltöltött elnöki tisztére, korával egybekötött gyengélkedő állapotára, de különösen arra is, hogy a közjegyzői karral szemben vállalt abbéli kötelezettségét, mely szerint az intézmény történetének munka alatt levő megírását tovább nem halaszthatja, a karhoz való ragaszkodásának kifejezése mellett kéri, hogy az elnöki tiszt alól őt végleg felmenteni sziveskedjenek. *Dr. Charmant Oszkár* szerint *Rupp Zsigmond* levele a közgyűlést nem győzheti meg annak szükségességéről, hogy a kamara elnöki tisztjét tovább nem vállalhatja. Szóló a levélben inkább csak annak a nagy lelkiismeretségnak kifejezését látja, amely *Rupp Zsigmond*ot mindig jellemezte; buzgósággal és sikerrel teljesítette mindig az elnöki tiszttel járó feladatokat, hivatásának fényesen megfelelt, igen nagy veszteség volna tehát a kamarára, ha *Rupp Zsigmond* lemondását honorálná, sőt bizonyos méltánytalanság is jutna kifejezésre, ha efelett a közgyűlés egyszerűen napirendre térne és a választás másra esnék. A kamara megválasztandó hat tagja a munka egy részét le fogja venni vállairól és ezért proponálja, hogy a közgyűlés bizalmának kifejezése mellett válassza meg *Rupp Zsigmond*ot újból elnöknek.

Ezek után elnök elrendeli a szavazást.

A szavazás eredményeképen megválasztottak: elnöknek *Rupp Zsigmond*; kamarai rendes tagoknak: *dr. Rónay Károly*; *dr. Charmant Oszkár*, *Kiss Aladár* és *dr. Róth Zsigmond*, póttagoknak: *dr. Holitscher Szigfrid* és *Szabó Albert* budapesti kir. közjegyzők.

Ezzel a közgyűlés napirendje kimerítettén, elnök az ülést bezárja.

*

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyesülete folyó évi február hó 18-án d. e. 9^{1/2} órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését a budapesti kir. törvényszék egyik tanácstermében.

Szabó Albert alelnök megnyitja az ülést, üdvözli a megjelenteket s a jegyzőkönyv vezetésére *dr. Gramling Elemért*, annak hitelesítésére *Baditz Lajost* és *dr. Mezey Zsigmondot* kéri fel. Bejelenti ezek után, hogy *Jakab Géza*, az egyesület népszerű és nagyérdemű elnöke ezen állásáról lemondott. Az egyesület központi bizottsága megfelelő módon igyekezett az elnököt lemondásának visszavételére bírni, de sajnos, minden ez irányban tett fáradozás eredménytelen maradt és az egyesület központi bizottsága nem tehetett egyebet, minthogy tudomásul vegye a lemondást. Sajnálja, hogy ilyen megmásíthatlan ténnyel áll szemben, azonban ezt az alkalmat is, midőn *Jakab Géza* önkéntesen távozik az elnöki székből, megragadja arra, hogy az ő kiváló és elévülhetetlen érdemeit méltassa. Egyesületünknek lelkes és oszlopos tagja volt, s az egyesület érdekeit nemcsak kitűnő képességeivel, hanem igaz úgyszeretettel, buzgósággal és önzetlenséggel szolgálta hosszú éveken át, s azt a lelkesedést, amelyet egyesületünkkel szemben nagyérdemű volt elnökeink minden alkalommal tanúsítottak, *Jakab Géza* szintén mint méltó utód mindenkor érvényesítette. Ennek a lelkesedésnek az eredménye nyugdíjintézetünk is, melyért elismeréssel kell adóznunk *Jakab Géza*nak, kinek fáradságot nem kimélő erős elhatározása volt az úttörés nagyon nehéz munkájából kivenni részét és ezáltal elősegíteni, hogy a ma már élő és virágzásnak induló közjegyzői nyugdíjintézet életre hívassék. Mindenesetre megnyugtató az a tudat, hogy van egy intézményünk, mely azoknál, kik keresetükből tőkét gyűjteni nem képesek, az aggkor, vagy egyéb körülmény okozta munkaképtelenség esetében enyhíti, talán meg is szünteti a legégetőbb hiányok keserűségeit. Ez az alkotás, melynél *Jakab Géza* a végrehajtás munkáját két ízben is sikeresen teljesítette, bizonyára maradandó emléket biztosít az ő nevének is. Ezek után kéri a közgyűlést, fejezze ki sajnálatát azért, hogy *Jakab Géza* elhagyta az őtet méltán megillető elnöki helyét, és egyben kiváló és elévülhetetlen érdemeit örökítse meg a közgyűlés jegyzőkönyvében azzal, hogy erről *Jakab Géza* megfelelőleg értesíttessék, amit a közgyűlés egyhangúlag magáévá tesz.

Elnök ezután a közgyűlés színe előtt is bejelenti azt a két gyász esetet, amely az egyesületet *dr. Weinmann Fülöp* és *Görgey István* elhunytá által érte. Ismét elvesztettük két kiváló kartársunkat, kik egyesületünk iránt mindenkor élénk érdeklődést tanúsítottak és munkásságukkal egyesületünket mindenkor kitűnően szolgálták, kiváló egyéniségükkel pedig egyesületünknek diszei voltak.

Végül tudomására hozza a közgyűlésnek azt is, hogy *dr. Weinmann Fülöp* az egyesületnek 2000 koronát és irodai butorai eladásából befolyandó vételárát hagyományozta. Indítványára a közgyűlés elhatározza, hogy ezen elhalt kartársak emlékezte a közgyűlési jegyzőkönyvben is megörökíttessék, és erről a gyászoló család megfelelőleg értesíttessék, végül özvegy *dr. Weinmann*

Fülöpné úrnő ő méltóságának a hagyományért a közgyűlés köszönete is tudomására hozassék.

Ezek után tisztelettel bejelenti, hogy az egyesület központi bizottságának megbízatása a mai napon lejárt, s midőn a központi bizottság mandátumát a t. közgyűlés rendelkezésére bocsátja, egyben az eddigi bizalomért és jóindulatú támogatásért a központi bizottság nevében köszönetét nyilvánítja.

Dr. Szécsi Ferencz titkár előadja évi jelentését. Rövid visszapillantást vetve az elmúlt évre, szóló sajnálattal említi fel azt a csaknem érthetetlen közönyt, melylyel egyesületünk a karbeliek részéről találkozik s mely a legfőbb oka annak, hogy az egyesület, mint a közjegyzőség egyetlen országos szerve, kellő eredményeket felmutatni nem képes. Megemlékezik szóló a nemrég lezajlott országos jogászgyűlésről s az egyidejűleg tartott III. közjegyzői kongresszusról s míg egyrészt örömmel állapítja meg azokat a jelentős, különösen demonstratív jellegű eredményeket, melyeket a közjegyzői kar ez alkalmakkor elért, másrészt sajnálattal constatálja, hogy ezuttal is kisiklott az egyesület kezéből az őt rendeltetésénél fogva méltán megillető vezetőszerp. Az egyesület kötelekébe a múlt esztendőben 150 tag tartozott, még pedig 138 közjegyző s 12 helyettes. A segélypénztárból egy segélyezés történt.

Végül az egyesület szólót „Önálló közjegyzőség, vagy ügyvéd-közjegyzőség?” című művének kiadásában erkölcsileg s anyagiilag támogatta. A titkár jelentését a közgyűlés tudomásul veszi.

Dr. Holitscher Szigrid olvassa Szabó Albert egyesületi pénztárnok jelentését az Országos Egyesületnek és segélyalapjának 1911. évi pénztári kezeléséről. Az 1911. évre szóló szabályszerűen megvizsgált mérlegeket a pénztárnok bemutatja.

Az egyesületi mérlegen kitüntetett 16,050 korona 38 fillér, valamint a segélyalap mérlegén mutatkozó 1694 korona készpénzvagyton az „Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár“ józsefvárosi osztályánál folyó számlán kezeltetik.

Az egyesületi pénztárnoknak a központi bizottság nevében előterjesztett indítványára a közgyűlés az egyesületi pénztárnok jelentését tudomásul vevén,

a) az 1911. évi pénztári kezelés tekintetében a központi bizottságnak és pénztárosának a felmentvényt megadja,

b) az alapszabályok X. fejezete alapján az egyesületi pénztári számadás szerint az 1911. évben maradványként mutatkozó 814 K 38 fillér 50⁰/₀-át vagyis 407 K 19 fillért a közjegyzői nyugdíjintézet javára átutalja,

c) végül az egyesületi tagdíjat további 3 évre kir. közjegyzők részére évi 24 koronában, kir. közjegyzőhelyettesek és jelöltek részére 12 koronában állapítja meg.

Jakab Géza, a nyugdíjintézet felügyelő-bizottságának elnöke, felolvassa jelentését a nyugdíjintézet állásáról és működéséről.

Szóló visszapillantást vet a nyugdíjintézet fennállásának eddig lefolyt 9 évére és jóleső örömmel mutat rá ama tényre, hogy a nyugdíjintézet, hála az Országos Egyesület erkölcsi s anyagi támogatásának és az együttérző kartársak kitartó s buzgó munkájának, a kezdet nehézségei, némelyek közönye, mások bizalmatlansága daczára a mai virágzó helyzetbe került, amikor túlnyomó részben a száz egynehány tag befizetéseiből összegyűlt 342,735 korona vagyonnal szemben s bár az első belépők 63 tagból álló csoportjára nézve a nyugdíjigény már megnyilott, kötelezettsége egyetlen 1600 koronás nyugdíj folyósításában merül ki. E nagyszerű eredmény elsősorban a realisan felállított matematikai alapra vezethető vissza és fényesen igazolja ama eljárást, mely nem a sablónok kitaposott ösvényén indult el, hanem felismervén a kérdés sajátos, egyedülálló vonatkozásait, eddig még ismeretlen tényezőket iparkodott megmérni és számadatokká sűríteni. Tény az, hogy az intézmény fennállására nézve tagjainak száma ma már közömbös, mert minden egyes tag részben maga képezi, részben az intézmény rendelkezésére álló s automatica gyarapodó anyagi erőkből készen kapja a nyugdíjigényének megfelelő fedezetet, másrészt azonban az intézmény humánus czélzata s különösen a kartársak saját érdekei szempontjából kívánatos, hogy a nyugdíjintézet kötelekébe minél többen belépjenek. A nyugdíjintézet vagyona:

a) értékpapirokban	300,000 K.
b) készpénzben a f. évi február 6-án kiállított számlakivonat szerint	42,735 „
Összesen	342,735 K

A tagok száma:

1910. év végén volt	103
Ezek közül az 1911. év folyamán nyugdíjigény megnyilta nélkül elhalt	2
Maradt	101
Az 1911. év folyamán felvétetett	2

A tagok létszáma most 103,

kik közül 82 évi 1600 K, 20 pedig évi 1200 korona nyugdíjigénnyel bir, egy tag pedig 1600 K nyugdíjat élvez.

A nyugdíjintézet felügyelő-bizottsága elnökének jelentését a közgyűlés tudomásul veszi s javaslatára elhatározza, hogy

a) a nyugdíjintézet 42,735 K készpénzállományából 20,000 K. névértékben Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének 4¹/₂⁰/₀-os záloglevele s 20,000 K névértékben a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnak 4⁰/₀¹/₂-os záloglevele vásároltassék s a maradvány tovább folyószámlán kezeltessék,

b) továbbá a nyugdíjintézeti elnök jelentése a központi bizottság által egész terjedelmében sokszorosítottassék s a kamarák útján az összes kartársaknak tájékoztatóul megküldessék.

Dr. Róth Zsigmond arra való tekintettel, hogy a Nyugdíj-intézet örvendetes fellendülése s anyagi teljesítőképesége feleslegessé teszi fölötté az Országos egyesület gyámkodását, sőt sokkal előnyösebbnek látszik, ha mint önálló intézmény ügyeit az eddigi meglehetősen nehézkes kezelési móddal szemben önállóan, gyorsabb ütemben intézheti, javasolja, hogy a Nyugdíjintézet az Országos Egyesülettől különválasszassék, s az ezzel kapcsolatos munkálatok elvégzésére egy háromtagu bizottság küldessék ki.

Jakab Géza, mint a Nyugdíjintézet felügyelő-bizottságának elnöke, a Nyugdíjintézet részéről hálásan emlékezik meg a hathatós anyagi s erkölcsi támogatásról, melyben az Országos Egyesület a Nyugdíjintézetet mindenkor részesítette s ezzel magának annak felvirágoztatása körül maradandó emlékü érdemet szerzett, másrészt azonban a maga részéről is hozzájárul a különválasztáshoz s hangsúlyozza, hogy a Nyugdíjintézetre ezen új alakulat hátrányos következményekkel járnai nem fog, minthogy az intézet most már elég erős önálló intézményként folytatni működését.

Többek hozzászólása után a közgyűlés a Nyugdíjintézet különintézménnyé alakítását s ekként az Országos Egyesülettől való különválasztását elvben elhatározza, az ezzel kapcsolatos munkálatok elvégzésére háromtagu bizottságot küld ki, melynek tagjaiul egyhangú felkiáltással megválasztja: *Jakab Géza*, *Róth Zsigmond* és *dr. Szécsi Ferencz* kir. közjegyzőket.

Elnök felolvassa *dr. Szécsi Ferencz*nek alapszabályszerűen benyújtott indítványát, mely szerint *Jakab Géza*, az Egyesület lemondott elnökének tisztségében szerzett kitünő érdemeit lelkes szavakkal méltatva javasolja, hogy *Jakab Géza* ujbudapesti kir. közjegyző az Országos Egyesület tiszteletbeli elnökévé megválasszassék. A közgyűlés résztvevőinek lelkesült éljenzése közt hozott egyhangú határozattal *Jakab Géza* ujbudapesti kir. közjegyző az Országos Egyesület örökös tiszteletbeli elnökévé megválasztatott.

Elnök felhívja a közgyűlést, hogy az alapszabályok idevonatkozó rendelkezéséhez képest a következő 3 évre 21 központi bizottsági tagot válasszon s a szavazatszedő bizottság elnökévé *Lestyán Adorjánt*, tagjaivá *dr. Gramling László* és *dr. Rónay Károly* egyesületi tagokat kéri fel.

A szavazás megejtetvén, annak eredményeként a központi bizottság tagjaiul megválasztattak: *Baditz Lajos*, *dr. Charmant Oszkár*, *dr. Cottely Géza*, *Gyuracsakay Alajos*, *dr. Holitscher Szigfrid*, *Jakab Géza*, *Kiss Aladár*, *dr. Kőrössy Berialan*, *Lestyán Adorján*, *Madarász István*, *Mezey Zsigmond*, *Pongrácz Kálmán*, *dr. Rónay Károly*, *dr. Róth Zsigmond*, *Rupp Zsigmond*, *Szabó Albert*, *dr. Szécsi Ferencz*, *Szmrecsányi László*, *Sziklay Zoltán* kir. közjegyzők, *dr. Bartha Nándor* és *dr. Gramling Elemér* kir. közjegyzőhelyettesek.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

*

A Magyarországi Királyi Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesülete folyó évi február hó 24. napján tartotta meg rendes évi közgyűlését *dr. Wágner Béla* elnöklete alatt.

Dr. Lénárt Dezső titkári jelentését a következőkben terjesztette elő:

„Tisztelt Közgyűlés! A közjegyzőhelyettesek siralmas helyzetében kevés olyan jelenteni valóm van, amelyből sok reményt lehetne meríteni. Elkeseredett és szivós küzdelmeinknek azonban van némi csekély gyümölcse is. Eme gyümölcsök ma még éretlenek ugyan, de bizunk abban és reméljük, hogy majd csak egyszer megérnek.

A múlt évi közgyűlésünk után közvetlen összeült intéző bizottsági ülésnek egyik fontos tárgyát képezte a vasárnapi munkaszünet kivívása.

Közgyűlésünket követőleg tartotta a budapesti kir. közjegyzői kamara évi közgyűlését, amelyen *Rónay Károly* kir. közjegyző indítványozta a vasárnapi munkaszünet behozatalát. Ezen kamarai közgyűlésen testületileg vettünk részt, s tömeges megjelenésünkkel demonstráltunk igazságos ügyünk érdekében. Bár a kamarának budapesti tagjai örömmel vették az indítványt, mégis a vidéki tagok ellenzése folytán annak tárgyalását levették a napirendről, kimondván, hogy a vasárnapi munkaszünet speciálisan csak a fővárosban indokolt, s az a vidék különleges helyzeténél fogva, az egész kamara területére kivihetetlen. Egyben megállapodás jött létre a tekintetben, hogy a budapesti kir. közjegyzők rövid időn belül tárgyalás alá veszik az indítványt. Ezen tárgyalás meg is történt, azonban sajnos, megállapodás nem jött létre. Ezen tárgyalás után csakhamar bekövetkezett a nyári inspectiós időszak s ezen körülmény e kérdés actualitását gyöngítvén, ismét csak a régi nembánom-ságba fult a szép eszme.

Egyesületünk az ősz és a tél folyamán annyira el volt foglalva a pályázati kérdésekkel, hogy ezen küzdelmeiben a vasárnapi munkaszünet kérdése kissé háttérbe szorult. Jelenthetem azonban a t. Közgyűlésnek, hogy legutóbbi összejövetelünkkel elhatároztuk ennek a kérdésnek ismételt napirendre való vételét. A második kérdés, amire ki kell terjeszkednem, a kir. közjegyzőhelyetteseknek a közjegyzői karral kapcsolatos működése. E tekintetben már elértünk némi eredményt.

Igy a budapesti kir. közjegyzői kamara meghívása folytán a télen megtartott országos közjegyzői kongressuson 3 bizottsági tag által képviseltünk, sőt egyik bizottsági tagunk, *Holitscher Szigfrid*, *Charmant Oszkár* kir. közjegyző javaslatának előadójaként szerepelt.

Ezen eseményekkel kapcsolatosan örömmel jelenthetem, hogy a budapesti kir. közjegyzői kamara okulva az évtizedeken át folytatott lehetetlen kinevezési rendszeren, a közjegyzőhelyettesek érdekében a megüresedett közjegyzőségeknek szétdarabolása mellett foglal állást. A budapesti közjegyzői kamara működésének eme irányát nagy örömmel és hálával kell vennünk. Teljes erőnkkel kell igyekeznünk a kamara működését előmozdítani és megkönnyíteni.

Eme czélt szolgálják egyrészt hirlapi cikkeink, másrészt pedig testületi erőnknek egyéb eszközei.

Igy legutóbb a czeglédi közjegyzői állás megosztása érdekében az intéző bizottság idejében kezdte meg a küzdelmet azért, hogy testületi megjelenésével s tárgyilagos érvelésével igyekezett a közjegyzőhelyettesek karának érdekét szolgálni.

A titkári jelentést a közgyűlés megnyugvással tudomásul vette. *Dr. Sümegi László* köszönetét fejezi ki a titkár buzgó működéséért, s az egyesületnek 1911. évről előterjesztett terjedelmes, s az egyesület működésének minden mozzanatát felölelő jelentéseért.

Egyben indítványára a közgyűlés elhatározza, hogy a titkári jelentés egész terjedelemben a közgyűlési jegyzőkönyvbe foglaltassék s az egyesületi összes tagokkal, valamint az összes magyarországi kir. közjegyzői kamarákkal kamarai választmányi üléseken való publicálás céljából közöltessék.

Az ezután megejtett választásokon elnökké: *dr. Wágner Béla* intéző bizottsági tagokul: *dr. Hajós Ödön Béla*, *dr. Sümegi László*, *dr. Bartha Nándor*, *dr. Monoray Jenő*, *dr. Gröber Aladár*, *dr. Pekker Emil*, *dr. Lénárt Dezső* és *dr. Kaprinay Endre*; pótagoknak: *dr. Májay Dezső*, *dr. Ferber Jenő*, *dr. Joanovits Jenő* megválasztottak.

Dr. Lénárt Dezső meleg kartársi szeretettel méltatva a volt egyesületi elnökhelyettes, *dr. Holitscher Szigfrid* immár budapesti kir. közjegyzőnek az egyesület érdekében kifejtett buzgó működését s kartársai iránti készségét, ezért és különösen a közjegyzői közlöny fáradhatatlan szerkesztésével, valamint a közelmúltban megtartott közjegyzői congressuson kifejtett működésével szerzett érdemek elismerésül az alapszabályok 8. §-a értelmében indítványozza, hogy az egyesület tiszteletbeli tagjává választassék.

A közgyűlés az indítványt egyhangúlag elfogadja.

Dr. Sümegi László bizottsági tag felhívja a közgyűlés figyelmét a budapesti kir. közjegyzőknek, illetőleg a budapesti kir. közjegyzői kamarának az elmúlt évben a közjegyzőhelyettesekkel szemben tanúsított tevékenységére. Úgy az országos közjegyzői congressuson, valamint a pályázati ügyekben, de meg társadalmi téren is a budapesti közjegyzők oly önzetlen és magasztos működést fejtettek ki a közjegyzőhelyettesek érdekében, hogy indíttatva érzi magát arra, hogy erről a közgyűlés megemlékezzék. Egyben indítványozza, hogy az egyesület mély hálájának jeléül úgy a kamarának, mint egyes tagjainak igaz köszönetét fejezze ki.

A közgyűlés az indítványt lelkesedéssel és örömmel vette magáévá s megbízta elnököt, hogy a legközelebbi központi intéző bizottsági ülésen tegyen előterjesztést az egyhangúlag elfogadott indítvány keresztülvitele tekintetében. Ezek után elnök, miután a közgyűlés tárgysorozata kimerítettett, a közgyűlést berekesztette.

*

Az egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló 1912. évi VII. törvénycikk az „Országos Törvénytárban” 1912. évi február hó 27-én kihirdettetett és annak 3., 4., 5., 8—15. §-ai 1912. évi márczius hó 1-én, a m. kir. igazságügyminiszternek 9100/1912. I. M. számú rendelete értelmében életbe is léptek. Az örökösödési eljárásra vonatkozó és hallomás szerint f. é. május hó 1-től szintén életbeléptetni szándékolt 29. § és 30. §-nak végleges szövege a következő:

29. §.

Az 1894. XV. t.-cz. 71. §-a a következő rendelkezést tartalmazó első bekezdéssel egészítették ki:

Ha az örökösök között — ideértve a gyámhatóság alatt álló személyek törvényes képviselőjét is — az osztály létrejön, a kir. közjegyző az osztályt akképen veszi jegyzőkönyvbe, hogy a hagyatékátadó végzésnek az 1894: XVI. t.-cz. hetedik fejezetében megszabott kellékeit tartalmazza; a közjegyző a jegyzőkönyvből az osztályt tartalmazó szószerinti kivonatot készít annyi példányban, ahány példányban az átadó végzést az érdekelteknek és a hatóságoknak kézbesíteni kell és a kivonatokat az iratokkal együtt bemutatja. A közjegyző által elkészített példányokért, ha a hagyaték értéke 200 koronát meghalad (1894: XVI. t.-cz. 117. § első bekezdés), az 1880: LI. t.-cz. 16. §-ában meghatározott írásdíj jár.

30. §.

Az 1894. XVI. t.-cz. 72. §-a a következő rendelkezéssel egészítették ki:

A bíróság a közjegyző részéről bemutatott tárgyalási jegyzőkönyvet és kivonatokat megvizsgálja és ha azokat megfelelőknek találja, átadó végzését oly alakban hozza meg, hogy a kir. közjegyző részéről bemutatott hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvnek és az osztályt tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatnak (29. §) példányaira oly tartalmú záradékot vezet, amely szerint a kir. járásbíróság a hagyatékot az osztály értelmében átadja. A záradék szövege az eset körülményeihez képest szükséges egyéb bírói intézkedéssel kiegészíthető.

Ha a közjegyző részéről bemutatott kivonatok nem megfelelők, az átadó végzés fogalmazványát és kiadmányait a bíróság készíti el. Ebben az esetben a közjegyzőnek az előbbi § utolsó bekezdésében meghatározott írásdíj nem jár.

*

A Szerbiával kötött konzuli, hagyatéki, perjogi és kiadatási egyezmények (1912 : I., II., III. és IV. törvénycikkek), amelyek többek között a gyámság és gondnokság, az *okiratok hitelesítése*, az anyakönyvek és a bírósági ítéletek és egyességek végrehajtása tekintetében is rendelkeznek, 1912. évi február hó 1-én hatályba léptek és ennél fogva az 1882 : XXXII.—XXXV. törvénycikkek hatályukat veszítették.

*

A hagyaték tárgyalás kézikönyve cz. munkáját bocsátja legközelebb sajtó alá dr. *Stassik Ferencz* nagybecskereki kir. közjegyzőhelyettes. A munka, melyből lapunk legközelebbi számában szemelvényt közlünk, felöleli az örökösödési eljárás folyamán felmerülő összes praktikus kérdéseket és megbízható vezérfonalául fog szolgálni úgy a kir. közjegyzőknek, mint a jogkereső közönségnek. Előre is felhívjuk a t. kartársak figyelmét e műre, mely különösen kiterjed a szervezeti novellának az örök. eljárásra vonatkozó szakaszaira is és épen azért azon időpontban fog megjelenni, amikor ezen szakaszok az életbeléptető és átmeneti rendelkezéseket tartalmazó igm. rendelettel hatályba fognak léptetni. Az aktualisnak és mindenkép praktikusnak ígérkező munka minden könyvkereskedésben meg lesz rendelhető.

*

Személyi hírek. Királyi közjegyzőkké neveztettek ki: dr. *Holitscher Szigfrid*, budapesti kir. közjegyzőhelyettes a Budapest székesfőváros VI. kerületében megüresedett kir. közjegyzői állásra. Dr. *Horváth Kálmán* székelyudvarhelyi kir. közjegyzőhelyettes és dr. *Nosz Gyula* iglói gyakorló ügyvéd, Székesfehérvárra. — Áthelyeztetett dr. *Róth Zsigmond* kiskunfélegyházai kir. közjegyző a Budapest székesfőváros VI. kerületében, a Teréz-körúton túli külső részre korlátolt székhelylyel újonnan rendszeresített kir. közjegyzői állásra.

Polányi Géza nagymihályi és dr. *Bésán Kornél* buziásfürdői kir. közjegyzők a múlt hó folyamán elhunytak.

Ő Felsége *Gánóczy Flóris* székesfehérvári volt közjegyzőnek a m. kir. udvari tanácsosi és dr. *Wesselényi Mátyás* iglói kir. közjegyzőnek a kir. tanácsosi címet díjmentesen adományozta a közjegyzői pályán és a közügyek terén szerzett érdemeik elismeréséül.